

Kvalitetsutmärkelsen 2024

Förskolan Karusellen

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Administrativa uppgifter	5
Ordlista	6
Inledning	8
Vår verksamhet	8
Lagar, förordningar och styrdokument som har speciell betydelse för vår utbildning	9
Vår målgrupp	9
Organisations- och ledningsstruktur	9
Föreningens struktur	9
Pedagogisk struktur	9
Verksamhetens medarbetare	12
Framtagande av bidraget	13
Målgrupp	14
1. Beskriv hur ni arbetar för att ha insikt om målgruppernas behov och önskemål	14
Barn	14
Föräldrar	14
2. Beskriv hur er målgrupp är delaktig och har inflytande i verksamheten, såväl på individ- som på grupp nivå.	14
Barns delaktighet och inflytande på individnivå	14
Barns delaktighet och inflytande på grupp nivå	16
Föräldrars delaktighet och inflytande på individnivå	19
Föräldrars delaktighet och inflytande på grupp nivå	19
3. Beskriv hur ni arbetar med bemötande och förstärker en kultur där ni har stockholmarnas fokus?	22
4. Beskriv hur ni arbetar för att säkerställa att er verksamhet är jämlik och jämställd för er målgrupp	24
5. Redovisa kortfattat resultat och analys av era insatser och arbete från era undersökningar och dialoger med er målgrupp. Har ni resultat och analys fördelat på kön vill vi gärna ta del av detta, om inte berätta varför ni inte har det	26
Chef- och ledarskap	30
6. Beskriv ditt ledarskap och ge exempel på konkreta ledarskapsbeteenden. Hur är de tydliga för dina medarbetare? Vad får de för effekt i verksamheten?	30
7. Beskriv hur du som chef försäkrar dig om att medarbetarna förstår verksamhetens syfte och mål och hur deras arbete bidrar till helheten.	30
8. Beskriv hur alla medarbetare ges förutsättning att bidra i verksamhetsutvecklingen. ..	33

9. Beskriv hur du som chef skapar förutsättningar för lärande samt tar till vara på initiativ, engagemang och kompetens hos medarbetarna.	33
10. Redogör för hur du som chef regelbundet utvärderar och utvecklar ditt ledarskap.	33
Medarbetarskap	35
11. Beskriv viktiga gemensamma värderingar för verksamheten. Beskriv hur dessa förankras och genom vilka beteenden dessa är synliga i det dagliga arbetet.	35
12. Beskriv hur medarbetare bidrar i arbetet med verksamhetsutveckling.	36
13. Beskriv hur verksamheten tar till vara medarbetares initiativ och kompetens.	36
14. Redovisa kortfattat resultaten från den senaste medarbetarundersökningen (om möjligt de tre senaste åren). Redogör också hur ni använder insikterna från analysen i utvecklingen av verksamheten.	37
Resultat, analys och utveckling	38
15. Redovisa ert prognostiserade ekonomiska resultat i förhållande till budget innevarande år samt de tre senaste årens resultat. Analysera resultaten och vilka trender ni kan se.	38
Ekonomiskt resultat i förhållande till budget	38
Analys av resultatet	38
16. a. Redogör för de viktigaste uppföljningsmetoderna (utvärderingar, inspektioner, kontroller, statistik etcetera) som ni använder för att bedöma vilken kvalitet er verksamhet skapar för målgruppen. Redovisa också resultaten från förra årets uppföljningar samt utveckling över tid. Det kan vara egna eller externa uppföljningar. ...	40
b. Analysera och reflektera över varför ni fått de resultat ni fått.	40
c. Utifrån era resultat och analyser, hur ska ni utveckla verksamheten? Hur gör ni era prioriteringar?	40
17. Beskriv ert internkontrollarbete samt hur ni arbetar med att identifiera och minimera risker och sårbarheter i er verksamhet.	44
18. Beskriv vilka trender, utmaningar och möjligheter ni ser framöver i er verksamhet. Beskriv också hur ni planerar och arbetar för att möta dessa.	45
Utmaningar	45
Möjligheter	46
19. Beskriv hur ni samarbetar och delar erfarenheter och insikter med andra utanför er egen verksamhet. Beskriv också hur ni sedan omsätter era eventuella lärdomar i ert arbete.	47
Från mål till uppföljning	49
20. Beskriv hur processen gick till när ni tog fram er verksamhetsplan.	49
a. Vilka som deltog i arbetet.	49
b. Vilka prioriteringar som gjordes och på vilka grunder.	49
21. Välj ut och redogör för tre av era mål för verksamhetsåret. Fokusera på mål som avser er kärnverksamhet.	51

22. Beskriv hur ni använder och utvecklar verksamhetens resurser så effektivt som möjligt för att nå era mål.	55
--	----

Administrativa uppgifter

Verksamhetens namn

Förskolan Karusellen Reimersholme, ekonomisk förening

Verksamhetens rektor/skolchef

Sara Sahlén

Telefonnummer till rektor/skolchef

08-668 71 55

E-post till rektor/skolchef

info@karusellen.se

sara@karusellen.se

Postadress och besöksadress

Reimersholmsgatan 41–43

117 40 Stockholm

Antal anställda i maj 2024

15 anställda

Ordlista

100-språkighet: 100-språkighet är ett vedertaget uttryck inom Reggio Emiliafilosofin. Det innebär att barn ska få möjlighet att in- och uttrycka sig på mängder av olika sätt, så kallade språk.

Ateljerista: Inom Reggio Emiliafilosofin finns titeln ateljerista. Det innebär bl.a. ett ansvar för att utveckla miljö, material och uttryckssätt på förskolan. Ateljeristan har ett huvudansvar för ateljén, utmanar och inspirerar kollegor med sitt estetiska och kreativa kunnande. Estetiken skapar ingångar och förbindelser inom och mellan olika ämnesområden samt fördjupar läroprocesser.

Den tredje pedagogen: Inom Reggio Emiliafilosofin ses den pedagogiska miljön som den tredje pedagogen. Miljön ska inbjudas till att utveckla många uttryckssätt. Det ska finnas plats för förundran, utforskande, möten och lärande.

Diskrimineringsgrund: I vårt arbete mot kränkningar och diskriminering svarar vi mot diskrimineringsgrunderna som är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Föräldrakooperativ: Föräldrakooperativ är en driftsform inom förskolan.

Föräldrar: Med förälder menar vi vårdnadshavare eller närstående vuxen i barnets närhet. Familjerna definierar själva vilka som tillhör deras familj. Förälder är inte alltid juridisk vårdnadshavare.

Pedagog: I texten använder vi pedagog som ett samlingsnamn för alla som arbetar med barnen i förskolan.

Normkreativt förhållningssätt: Normkreativt förhållningssätt innebär att verksamheten arbetar aktivt för att förändra normer på ett kreativt sätt.

Pedagogisk dokumentation: Pedagogisk dokumentation är ett arbetsverktyg som kan användas för att följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten i förskolan. I arbetet med pedagogisk dokumentation följer en barnens processer, dokumenterar dem tillsammans med barnen och har det som utgångspunkt för det fortsatta arbetet. Pedagogisk dokumentation kan öka barns delaktighet i sitt eget lärande.

Plan mot kränkande behandling: Förskolor ska enligt diskrimineringslagen och skollagen arbeta med aktiva åtgärder mot kränkande behandling enligt plan. Det är ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Projekt: För oss innebär projekterande arbetssätt att barnen får möjlighet att erövra, upptäcka och utforska med andra barn i mindre grupper tillsammans med en pedagog. Projekten skapas bland annat utifrån ett lyssnade på barnen i relation till förskolans valda tema och mål. Barnens undersökande, nyfikenhet och reflekterande står i centrum. Arbetssättet skärper blicken och uppmuntrar rhizomatiskt lärande i en 100-språklig miljö. Olikheter berikar projekten. Projekten kan pågå under olika lång tid och vara olika omfattande.

Reggio Emilia: Reggio Emilias pedagogiska filosofi – som är en barnsyn och en människosyn snarare än en pedagogisk inriktning – har utvecklats i Reggio Emilias kommunala förskolor sedan efterkrigstiden. Här har det vuxit fram ett pedagogiskt arbetssätt som hyser stor respekt för barn och en övertygelse om att alla barn föds rika och intelligenta och med en stark inneboende drivkraft att utforska världen. Barn och unga ses som kompetenta och viktiga samhällsmedborgare, väl värda att lyssna på. Lyssnande, dokumentation och reflektion är några av denna pedagogiska filosofis kännetecken, liksom att se på olikhet som ett viktigt värde. En bärande idé är att barnen ska få möjlighet att utveckla mängder av uttryck. Det är en pedagogik som förnyas och utvecklas med barnens behov som utgångspunkt och ständigt förändras i sitt sammanhang efter sina förutsättningar.

Resiliens: Resiliens är ett förhållningssätt inför det som vi möter i livet, både i den lilla och stora världen. Det innebär att kunna anpassa sig, vara flexibel och samla kraft vid oväntade skeenden där gemenskap är en viktig faktor.

Rhizomatiskt lärande: Rhizom är ett koncept inom filosofi utvecklat av Gilles Deleuze och Félix Guattari. Konceptet tar sin utgångspunkt från det biologiska begreppet rhizom som betecknar vissa växters rotsystem. Systemet kan växa åt olika håll och korsa varandras vägar. I ett lärande kan det översättas med en icke-hierarkisk struktur som fortplantar sig i alla riktningar och inbjuder till en mångfald av förståelse och lärande.

Tema: Förskolan Karusellen arbetar i tema som sträcker sig över två år. Temat väljs med omsorg och tar avstamp i analyser av det systematiska kvalitetsarbetet. I temaformuleringen beskrivs bakgrund, syfte och metod. Varje hösttermin formulerar avdelningarna en fördjupning inom det valda temat som ger ytterligare riktning i projekten. Arbetet inom temat sker rhizomatiskt i en 100-språklig miljö. Exempel på teman som vi haft de senaste åren: *Spår av djur, En hållbar horisont och Som ringar på vattnet- att leva och lära demokrati.*

Inledning

Vår verksamhet

Förskolan Karusellen ligger på Reimersholme på Södermalm i Stockholm. Förskolan Karusellen är en fristående förskola som drivs som ett föräldrakooperativ. Det innebär att vi är organiserade som en ekonomisk förening och att huvudman är föräldrar som sitter i styrelsen. Förskolan har 47 barn uppdelade i tre åldersnära avdelningar i åldrarna 1–6 år. Förskolan arbetar systematiskt med sitt kvalitetsarbete och måluppfyllelse med tema och plan mot kränkande behandling. Vår värdegrund är förankrad i verksamheten. Förskolan inspireras av *Reggio Emilias filosofi*, strävar efter ett *normkreativt förhållningssätt* och har *delaktiga föräldrar* med i verksamheten. Förskolan arbetar med teman som sträcker sig över två år.

Förskolan Karusellen är en Reggio Emiliainspirerad förskola som arbetar 100-språkligt. Detta innebär att vi ger barnen möjlighet att in- och uttrycka sig på en mängd olika sätt. Förskolan präglas av lust och nyfikenhet i en lärande miljö och arbetar projektnriktat utifrån ett gemensamt tema. Arbetssättet bygger på att det är barnens tankar och idéer som för projekten vidare och att pedagogerna är lyhörda. Vi uppmuntrar till rhizomatiskt lärande. Som verktyg använder vi oss av pedagogisk dokumentation där barnen är delaktiga och olika perspektiv synliggörs. Miljön ses över utifrån ett likabehandlingsperspektiv. Vi reflekterar över vilket material vi använder, hur det presenteras samt om det är tillgängligt för alla barn. Vi strävar efter att vår miljö ska vara välkomnande, inspirerande och inbjuda till möten, lärande och forskande.

Genom att synliggöra normer kan vi ifrågasätta och skapa en inkluderande utbildning där fler berättelser och perspektiv får plats. Vi strävar efter att se alla människors resurser i stället för att låta oss hindras av stereotyper. Genom att regelbundet diskutera vår utbildning med normkreativ blick och arbeta systematiskt med vår plan mot kränkande behandling utvecklas vår utbildning.

Huvudman för förskolan är föräldrar och de sitter i styrelsen. På Förskolan Karusellen är föräldrar delaktiga genom att göra arbetsinsats, vara med i olika arbetsgrupper och ansvara för städning. Föräldrarna får på så vis insyn i verksamheten och bidrar till verksamhetens utveckling.

Lagar, förordningar och styrdokument som har speciell betydelse för vår utbildning

- Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Läroplan för förskolan (Lpfö 18)
- FN:s barnkonvention
- Förskolan Karusellens plan mot kränkande behandling
- Förskolan Karusellens enhetsmål 2023–2024
- Arbetsmiljölagen (1977:1160)
- Livsmedelslagen (2006:804)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Stockholms kemikalieplan 2020–2023
- Riktlinjer för fristående förskola i Stockholms stad
- Lag (2018:672) om ekonomiska föreningar
- Förskolan Karusellen Reimersholme, ekonomisk förening stadgar

Vår målgrupp

Vår målgrupp är barnen på förskolan och deras föräldrar. Barnen bor i flerfamiljshus på Reimersholme, Hornstull, Axelsberg, Älvsjö. Här finns både bostadsrätter och hyreslägenheter. Vi har 47 barn uppdelade på tre åldersnära avdelningar.

Erövrarna	Upptäckarna	Utforskarna
9 barn i åldern 1 - 2 år (3 flickor, 6 pojkar)	15 barn i åldern 2 - 3 år (7 flickor, 8 pojkar)	23 barn i åldern 4 - 6 år (10 flickor, 13 pojkar)

Organisations- och ledningsstruktur

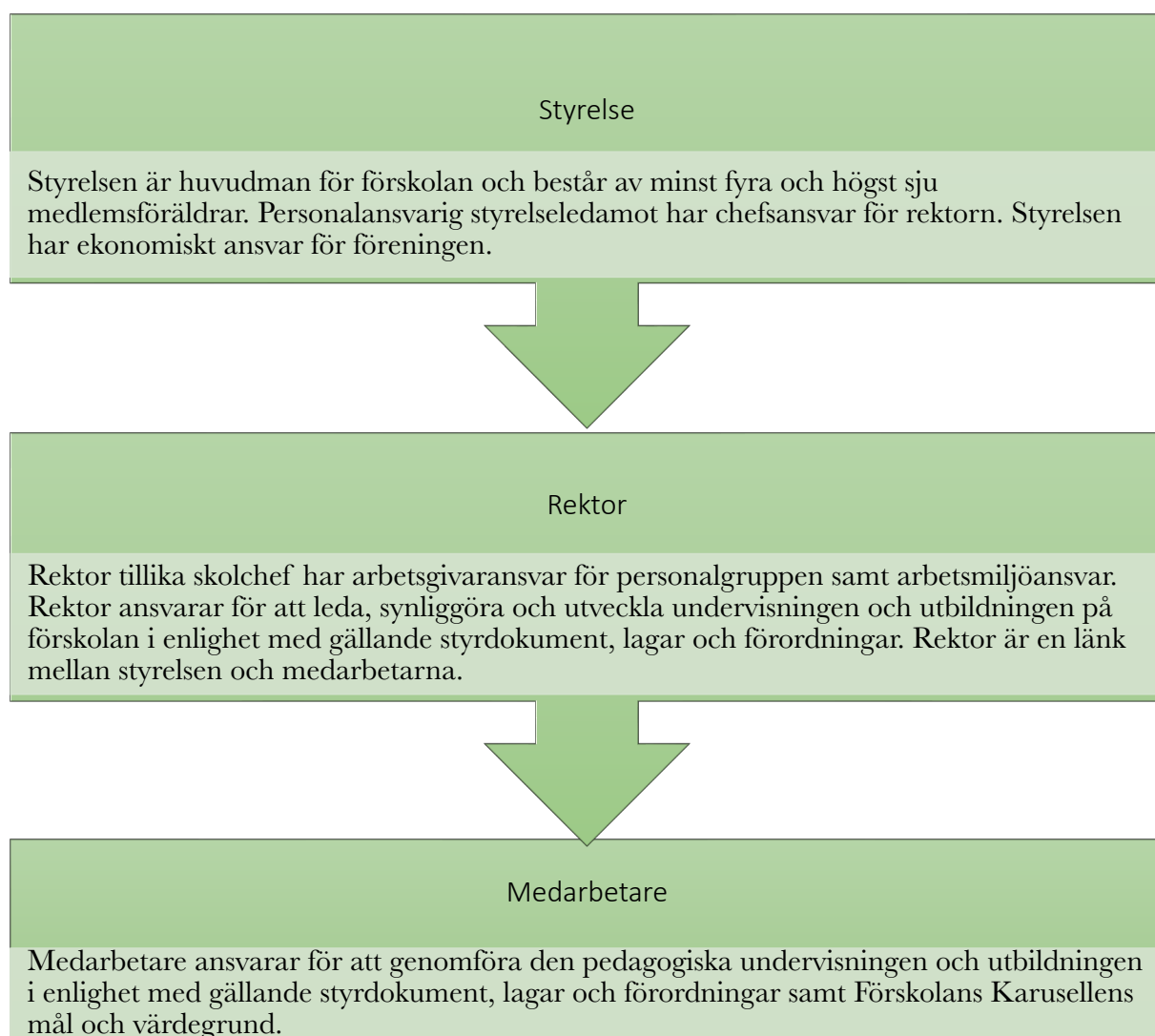
Föreningens struktur

Förskolan Karusellen Reimersholme är ett föräldrakooperativ och drivs som en ekonomisk förening. Föreningen driver verksamheten och utgör arbetsgivare för personalen. Styrelsen är huvudman för förskolan. Styrelsen ansvarar bland annat för ekonomi och följer upp den pedagogiska verksamheten.

Pedagogisk struktur

Förskolan Karusellen är en enhet med en platt organisation med närhet till beslut. Rektor ansvarar för att leda, samordna och utveckla verksamheten med stark förankring i de möten som bygger förskolans struktur.

Nedan visas en bild på organisations- och ledningsstrukturen:

Nedan visas en bild på mötesstrukturen:

Möte	Inbjudna	Frekvens	Innehåll
Morgonmöte	Alla fast anställda pedagoger	En gång i veckan	Utöver aktuell information finns även en dagordning som rullar under fem veckor: 1) en avdelning ansvarar för pedagogisk fråga, 2) en avdelning tar upp en fråga kopplat till värdegrund, 3) en avdelning lyfter något kring demokrati, 4) gemensam månadsreflektion 5) en pedagog ansvarar att tipsa om något läsvärt
Avdelningsreflektion	Pedagogerna på en avdelning	En gång i veckan	Reflektion av pedagogisk dokumentation och måluppfyllelse. Var fjärde vecka görs en månadsreflektion.
Pedagogiskt tvärmöte	Förskollärare från alla avdelningar	En gång i veckan	Planering av Förskolan Karusellens utbildning och undervisning utifrån läroplanen samt diskussion kring frågor som rör samstämmigheten på förskolan
Visionsmöte	Rektor, ateljerista och Reggio Emilia pedagog	Ett par gånger per läsår	Diskussion med framtidsfokus utifrån Reggio Emilia-synvinkel
Kvällsmöte	Samtliga pedagoger	En gång i månaden	Reflektionstid med tema som är en del i det systematiska kvalitetsarbetet
Planeringsdagar	Samtliga medarbetare	Fem gånger per år	Olika teman beroende på var i årshjulet de infaller.
Medarbetarsamtal	Samtliga medarbetare	En gång per år	Utifrån ett förberett samtalsunderlag reflekterar medarbetaren kring sin arbetssituation tillsammans med rektorn.
Analysmöte	Analysgrupp bestående av rektor samt två förskollärare	En gång i veckan	Utveckling och analys av det systematiska kvalitetsarbetet

Nedan visas vår mall för månadsreflektion som vi använder på avdelningsreflektionen en gång i månaden:

Samla	Sortera	Kategorisera	Organisera
Vad är det barnen intresserar sig för, återkommer till, undersöker, frågar?	Vad av det barnen återkommer till är undersökningsbart? Vilket spår går vi vidare med?	Vilka erfarenheter har barnen gjort kopplade till läroplanens målområden, våra egna mål samt till plan mot kränkande behandling?	Vilka material behövs med tanke på de hundra språken? Behöver vi ändra något i miljön? Vem gör vad?

Nedan visas vår mall för dagordning på avdelningsmöten:

Dagordning torsdagsreflektion på avdelningsmöte	
Datum:	
Föregående protokoll:	
Projekt/reflektion blickande bakåt och framåt:	
Vad var lyckat/hur gjorde vi då?	
Vardagsrutiner:	
Barn/samtal/incidentrapport:	
Ta med till tvärmötet:	
Planering samt vem ansvarar:	

Verksamhetens medarbetare

Erövrarna	Upptäckarna	Utforskarna	Kök	Ledning	Timanställda
1 förskollärare 1 barnskötare	2 förskollärare 1 ateljérista med lärarexamen	1 förskollärare 1 ateljérista med förskollärarexamen 3 barnskötare 1 resurspedagog	1 kock	1 rektor med förskollärar- samt lärarexamen	2 pedagogiskt utbildade

Elva av medarbetarna identifierar sig som kvinnor och fyra som män. Förskolan har genom åren satsat på att utbilda en pedagog till ateljérista och en förskollärare till Reggio Emiliapedagog. En pedagog har under tre års tid studerat erfarenhetsbaserad

förskollärarytbildning med interkulturell profil på Södertörns högskola. Pedagogen tog sin förskollärarexamen i juni 2023. Rektor har genomgått den statliga befätningsutbildningen Rektorsprogrammet vid Stockholms universitet och blev klar i januari 2024. Karusellens kock utbildar sig under vårterminen 2024 till licensierad kostrådgivare för att bredda och fördjupa sin kunskap inom sitt ämne. Förskolan ser vidareutbildning som en viktig del i att hitta glädje och motivation i arbetet och ett sätt för förskolan att ständigt utvecklas.

Förskolan Karusellen har ett långsiktigt tänk kring rekrytering av medarbetare där hög kompetens värderas och ses som investering i förskolans kvalitet.

Framtagande av bidraget

Förskolans rektor tog upp frågan om att delta i kvalitetsutmärkelsen 2024 på ett morgonmöte i början på mars 2024 och alla pedagoger var positiva till förslaget. Flera medarbetare var med när vi deltog 2018 och 2019 och upplevde deltagandet som givande och utvecklande.

Under flera morgonmöten i mars och april har pedagogerna tillsammans diskuterat frågor kring medarbetarskap, vad som utmärker Karusellen samt delat med sig av goda exempel som känts viktiga att få med i vårt bidrag till Kvalitetsutmärkelsen. Analysgruppen har sedan sammanställt innehållet i bidraget där förskolan Karusellens dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, medarbetarnas reflektioner och tillägg från styrelsen ligger som grund.

Målgrupp

1. Beskriv hur ni arbetar för att ha insikt om målgruppernas behov och önskemål

På Förskolan Karusellen har vi två primära målgrupper, barn och föräldrar. Vi har valt att redovisa svaren på aktuella frågor uppdelat på dessa två grupper:

Barn

Förskolan arbetar med transparens, lyhördhet och kommunikation. Vi arbetar aktivt med att etablera demokratiska strategier i barngrupperna. Verktyg som att låna, byta, vänta, lyssna, argumentera, kompromissa och att kunna ändra sig efter ett resonemang är något vi använder och benämner dagligen. Det leder till att barn lär sig att visa och sätta ord på sina behov och önskemål och att sätta det i relation till sin omgivning. Pedagoger har ett öppet och nyfiket förhållningssätt gentemot barnen, där deras tankar, idéer och göranden tas på allvar och formar utbildningen. Dagligen genomförs möten i mindre grupper där barnen framför sina åsikter och lyssnar på varandras tankar. I gemensamma beslut som berör många barn används bland annat röstning som metod.

Föräldrar

Inför att familjer ska börja på Karusellen får de svara på frågor och beskriva sitt barn så att vi ska kunna motsvara deras förväntningar, önskemål och behov på ett tydligt sätt. Vid föräldramöte bjuds föräldrar in till att lämna in frågor de vill diskutera. Inför utvecklingssamtal fyller föräldrarna i en blankett där de får svara på frågor om hur de anser att förskolan motsvarar deras förväntning. Föräldrarna uppmanas även att framföra tankar och ställa frågor om förskolans utbildning. Två gånger per läsår är det medlemsmöte i föreningen. Det är ett forum för föräldrar att diskutera frågor rörande förskolan. Föreningsstämman är ett årsmöte för medlemmar där beslut och ändringar i föreningens stadgar kan genomföras.

Rektor är på plats alla dagar i veckan och är tillgänglig för föräldrar och medarbetare. Rektor arbetar i barngrupp och har stor inblick i den dagliga verksamheten. Rektor kan även nås via telefon och e-post om så önskas.

Genom Stockholms stads förskoleundersökning kan förskolan fånga upp anonyma behov, önskemål och tankar i föräldragruppen. Se mer om det under fråga 5.

2. Beskriv hur er målgrupp är delaktig och har inflytande i verksamheten, såväl på individ- som på gruppnivå.

Barns delaktighet och inflytande på individnivå

På Förskolan Karusellen vill vi att varje barn ska känna sig sedd, delaktig och respekterad. Varje enskild individ ska få möjlighet att bli på många olika sätt och få känna sig som en som kan. För att göra det möjligt att möta varje barn arbetar och leker vi så mycket som möjligt i mindre grupper. Barnen delas upp i små grupper som pedagogerna organiserar med omsorg. Det ger förutsättningar för att mötas, lyssna och se varandra.

Nedan följer konkreta exempel på barns delaktighet och inflytande på individnivå:

- Höstterminen startas med att varje barn bjuds in att dela med sig av ett sommaruppdrag som är kopplat till Karusellens tema. Nedan är sommaruppdraget 2023:

Sommaruppdrag 2023

Som ringar på vattnet- att leva och lära demokrati

Sommaruppdraget är en möjlighet att starta höstterminen genom att ta del av andras upplevelser likväl som att berätta och visa sina egna erfarenheter. Det kan vara ett sätt att mötas, känna gemenskap och bli delaktig i Karusellens utbildning.

Begreppet musicking myntades av Christopher Small där musikens mening blir till genom musikaktiviteter såsom lyssnande, framförande och dans.

“To music is to take part, in any capacity, in a musical performance, whether by performing, by listening, by rehearsing or practicing, by providing material for performance (what is called composing), or by dancing.”

(Small, Musicking: the meaning of performing and listening, 1998, s. 9)

Dela med dig av en musikalisk upplevelse du varit med om i sommar. Det kan vara en sång, en dans, ett instrument eller något annat kopplat till musik.

Beskriv din musikaliska upplevelse:

.....
.....

Vilka känslor väckte upplevelsen i dig?

.....
.....
.....

- I samverkan med hemmet arbetar en avdelning med *lånepåsen* som varje gång kopplas till aktuellt tema och projekt. Begreppen *låna* och *turas om* är två strategiord avdelningen fokuserar på inom förskolans demokratitema. Den här terminen får ett barn i taget låna med sig lånepåsen hem med instrumentet kalimba. Familjen får prova instrumentet hemma och dela med sig av sina erfarenheter från det, innan det är dags för att annat barn att ta med sig lånepåsen hem. Tidigare terminer har lånepåsen fyllts med en bok som barnet tagit med sig hemifrån som de visat och berättat om och sedan läst tillsammans med avdelningen på förskolan.
- För att varje barn ska känna delaktighet och få förståelse för dagens utformning finns en dagentavla med hur dagen är strukturerad. Varje barn, pedagog och rum finns på foto som fästs upp på tavlan efter dagens indelning i mindre grupper.
- En avdelning har fri placering vid lunch och mellanmål för att ge varje barn större inflytande.
- Som en del i likabehandlingsarbetet har pedagoger stöttat barnets rätt till sin integritet. Exempelvis har det på barns initiativ tillverkats toalettskyltar som indikerar ledigt eller upptaget med syfte att värna barns integritet.

Barns delaktighet och inflytande på gruppnivå

- Stafettarbete är en metod och ett verktyg för att föra vidare projekt i gruppen. Det kan ske genom pedagogisk dokumentation, berättande eller introduktion. Ett påbörjat uppdrag tas vidare av fler, hypoteser får nya tillägg och projekten blir gemensamma.

- Tillsammansuppdrag är en metod för att skapa möten och bygga relationer. Att tillsammans med en eller flera kompisar mötas kring ett gemensamt uppdrag eller ett material syftar till att vidga, fördjupa och upptäcka fler relationer. Tillsammansuppdragets syfte är att barnen ska få se sig själva och varandra som tillgångar, kunna samarbeta och skapa en gemenskap. I tillsammansuppdrag får barn som inte alltid väljer att mötas ett uppdrag som baseras på ett för barnen gemensamt intresse.
- På planeringsdagen i oktober gör avdelningarna en analys av uppstartsperiodens pedagogiska dokumentation. Varje avdelning väljer fördjupning inom temat samt undersöker kunskapsbehov. Den valda fördjupningen formuleras med bakgrund, syfte och metod. Nedan ses valda fördjupningar höstterminen 2023 som tagit avstamp i sommaruppdragen:

Erövrarna och Upptäckarnas fördjupning: Musikaliska möten

Bakgrund

Projektet som startat under hösten är en fortsättning av förra årets projektarbete kring demokratiska strategier; låna, lyssna, vänta, turas om, göra tillsammans, bjuda in, byta, fråga, hjälpa och leka. I arbetet med barnens sommaruppdrag har vi sett hur barnens musikupplevelser från sommaren lett till igenkänning bland barnen och stor nyfikenhet för andras musikupplevelser. Musikupplevelserna har bland annat lett till dans, sång och att olika instrument har introducerats. Vi har också sett hur musiken gör något med oss och hur vi möter andra runt omkring oss på ett nytt sätt. Vi har sett armar som sträckts ut, händer som mötts och hur musiken skapat meningsfulla sammanhang och nya möten mellan barn på Erövrarna och Upptäckarna.

Vi pedagoger har bestämt oss för att vi i projektet ska fortsätta arbeta med musikupplevelser och fördjupa oss i de möten som musiken ger upphov till och har valt att årets fördjupning får rubriken *musikaliska möten*.

Vi kan redan nu se att arbetet med *musikaliska möten* har rumsliga dimensioner som *var* möts vi, *när* möts vi och *hur*.

Syfte

- Att barnen ges möjlighet att utforska, ställa frågor, samtala om, samarbeta och mötas kring musik.
- Att genom musikupplevelser skapa gemenskap och meningsfulla möten.
- Att undersöka vilka känslor olika musikupplevelser väcker.
- Att genom estetiska uttryckssätt utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld och genom skapande ge förutsättningar för nya perspektiv.
- Genom att utforska *musikaliska möten* vill vi se hur förmåga att se samband, kommunicera, samarbeta och leka utvecklas under året.
- Genom musik arbeta mot våra åtta enhetsmål.

Metod

Vi använder under året musik som metod för att arbeta 100-språkligt. Med estetiska skapande som ett sätt att formulera tankar och inta nya perspektiv. Genom olika material får barnen möjlighet att upptäcka nya detaljer och utveckla sin förståelse för olika samband. Till material räknar vi även ljud, rytm och rumslighet. Alla pedagoger är medforskande, närvarande och arbetar för att ge barnen förutsättningar att pröva sina hypoteser, ställa frågor. Barn och pedagoger arbetar tillsammans med dokumentation för att reflektera kring och planera för fortsatt utforskande inom projektarbetet.

Utforskarnas fördjupning:

Vibrationer som berör - genom musik, teknik, dans och rörelse

Vi strävar efter att temat ska genomsyra hela utbildningen i förhållningssätt, miljö och material. Projekten ska vara tillgängliga och bjuda in till att bli på många olika sätt.

”Det ligger i människans natur att kommunicera med hjälp av ljud och röster, rytmer, rörelser, gester, mimik och beröring. Det vi kommit att skilja ut och kalla ”musik” är en del av allt detta och hänger intimt samman med gestaltningen och struktureringen av språk, tankar och minnen. Människan hade inte varit människa utan musik.”

(Lilliestam, 2009, Musikliv, s 32)

Bakgrund

Under uppstarten av höstterminen 2023 har sommaruppdragen bjudit intill utforskande kring ljud och musik på olika sätt. Så som skapande av ljudförstärkare, trumspel, sång, teckning, dikt och performance. Under utforskandet har vi sett intresse för tekniska lösningar samt vad ljud och musik kan kommunicera.

Syfte

Vårt syfte är att fördjupa och vidga intresset för musik, teknik, dans och rörelse.

Förhoppningen är att vår valda fördjupning *Vibrationer som berör* ska främja öppenhet och gemenskap kring temat *Som ringar på vattnet - att leva och lära demokrati*. Vi vill att barnen på Utforskarna får möjligheter att utveckla demokratiska förmågor som att lyssna, argumentera, resonera och förhandla.

Metod

Stafettarbete och tillsammansuppdrag uppmuntrar till kreativitet och innovation i samklang med miljö och material. För att skilda perspektiv ska få utrymme och en ska få bli på många olika sätt varieras miljö, material, gruppkonstellationer och pedagoger dagligen. Utforskarna, barn och pedagoger, använder pedagogisk dokumentation som för projektet vidare och främjar ett kooperativt lärande. Genom reflektion uppmärksammas olika perspektiv, där demokratiska förmågor som att lyssna, argumentera, resonera och förhandla uppmuntras. Utbildningen och undervisningen utgår från Karusellens enhetsmål.

- Barnen är aktiva medskapare av den pedagogiska dokumentationen där de kan ansvara för berättande, fotografering, filmande, skriva protokoll med mera. Barnen har på så sätt inflytande i den pedagogiska processen och sitt lärande. Det ger pedagoger och föräldrar en möjlighet att få syn på utbildningen ur barnets perspektiv.
- En avdelning har morgonmöte som utgår från pedagogisk dokumentation. På morgonmötet går vi tillsammans igenom vilka barn och pedagoger som är här och inte här med hjälp av bildstöd samt tittar på dokumentation från projektet. Barnen uppmuntras till att reflektera och dela idéer till dagens aktiviteter.
- En avdelning arbetar under vårterminen 2024 med att skapa egna dansvideos utifrån höstens utforskande kring var i kroppen det rör sig när en hör en viss musik. Barnen önskar låtar att dansa till, spelar in, spelar sedan upp dessa för kompisarna och bjuder in dem till att göra rörelserna tillsammans och att inspireras av varandra.

- Genom att arbeta Reggio Emilia-inspirerat höjs barns individuella hypoteser och tas till vara i gruppen. Exempelvis har ett barns idé om att göra en egen musikfilm blivit ett gemensamt projekt på en avdelning.

Föräldrars delaktighet och inflytande på individnivå

Pedagoger välkomnar barnet och dess förälder på morgonen samt är lyhörda för hur varje barn vill bli bemött. Föräldrar kan ta del av dagens avtryck och bildspel som rullar på skärm. Nedan följer konkreta exempel på föräldrars delaktighet på individnivå:

- För att föräldrar ska känna sig trygga och välkomna på sin arbetsinsats på förskolan introducerar vi dem i hur dagen kommer att se ut och vad de ska göra. Vi avrundar förälderns arbetsdag med att fråga hur dagen varit och om det uppstått någon situation som föräldern vill diskutera.
- Efter återkoppling från föräldrar på medlemsmöte i mars 2023 har det genomförts en uppdatering och digitalisering av *Att arbeta på Karusellen-pärmen* inklusive namnbyte till *Karusellens handbok*. *Karusellens handbok* kommer att uppdateras årligen i juni, något som skrivs in i årshjulet för analys och uppföljning.

Föräldrars delaktighet och inflytande på gruppnivå

Den kooperativa idén innebär på Förskolan Karusellen att föräldrar tar aktiv del i förskolans utbildning. Styrelsen arbetar proaktivt för att skapa en känsla av delaktighet och gemenskap bland medlemmarna. Varje ny medlem får information om föreningen och vad det innebär att vara medlem. Nya medlemmar bjuds även in till ett styrelsemöte för att få höra mer om

deras arbete och ställa frågor. Dessutom tilldelas de en fadder-familj som kan vägleda dem under den första tiden på föräldrakooperativet. Nedan följer konkreta exempel på föräldrars delaktighet på gruppnivå:

- Föräldrarna är med i verksamheten och gör arbetsinsats, har jour vid pedagogers sjukfrånvaro samt städar förskolans lokaler. De är också med i en av arbetsgrupperna; styrelsen, fixargruppen, trivselgruppen, webb- och kommunikationsgruppen, hygiengruppen och städorganisation. Genom dessa olika insatser ges föräldrar möjlighet att bli delaktiga och kan påverka förskolan.
- Varje verksamhetsår arrangeras sociala aktiviteter på förskolan, där det finns möjlighet för föräldrarna att lära känna varandra. Exempel på sådana aktiviteter är pizza-picknick, ljusvandring med lyktor samt motionslopp.
- Karusellens årliga sommarfest arrangeras av trivselgruppen i samarbete med pedagoger och barn. Gamla och nya Karusellen-barn, familjemedlemmar och förbipasserande är välkomna att delta. Föräldrar är inbjudna att ta med sig instrument och spela musik tillsammans.
- Styrelsen arrangerar två medlemsmöten under verksamhetsåret. Under mötena informerar styrelsen om sitt arbete och det finns möjlighet att ställa frågor och komma med förslag inför framtiden. Dessutom skickar styrelsen varje månad ut ett medlemsbrev med information med aktualiteter.
- Karusellen har en mobilanpassad hemsida www.karusellen.se. Under de lösenords-skyddade föräldrasidorna ligger information om förskolan, exempelvis arbetsinsatslistor och föreningens stadgar. Karusellens föräldragrupp använder sig av kommunikationskanalen Slack.
- De som har synpunkter på verksamheten uppmuntras inkomma med sina åsikter till rektor eller styrelse. Dessa rutiner sitter anslaget i förskolan samt finns på hemsidan. Karusellens styrelse har en e-postadress till vilken föräldrarna uppmanas att skicka in synpunkter, frågor och förslag till styrelsen. Frågorna diskuteras på styrelsemöten och besvaras av lämplig styrelseledamot. Frågeställningarna behandlas med respekt och integritet till medlemmarna. Styrelsen finns också på bild i båda hallarna för att medlemmarna ska känna igen den och kunna ställa frågor i samband med att många föräldrar ses vid hämtning och lämning.
- Varje fredag skickas ett veckobrev ut till alla föräldrar per e-post. I veckobrevet beskrivs vad som hänt inom temat och projekten på de olika avdelningarna under veckan samt allmän information som berör hela förskolan. Veckobrevet sätts även upp på en anslagstavla i förskolans två hallar. Veckobrevet syftar till att ge föräldrar kontinuerlig information om vad som händer på förskolans alla avdelningar, utöver den dagliga kommunikation som sker med pedagoger vid lämning och hämtning. Dessutom har vi ambitionen att veckobreven ska väcka föräldrars nyfikenhet på utbildningen och därmed välja att komma in och ta del av förskolans miljöer och pedagogiska dokumentation. Se exempel nedan:

Karusellens Veckobrev 11

Karusellen stänger kl. 16 måndag 18/3

På måndag stänger förskolan kl. 16 då pedagogerna har planerings- och reflektionsmöte.

Förskoleundersökningen 2024

Nu är det dags att svara på Stockholms stads årliga förskoleundersökning. Resultatet från denna är ett viktigt verktyg i Karusellens systematiska kvalitetsarbete och hjälper oss att utveckla vår verksamhet. Vi uppskattar därför om så många som möjligt där de visar upp olika instrument. Vi har projicerat filmen stort på väggen som en bio. Vi har tittat och sedan efteråt spelat på våra egna instrument.

Erövrarna/Upptäckarna

Den här veckan har Erövrarna startat upp "Lånepåsen". Det går ut på att barnen får turas om att låna hem vårt nya instrument Kalimban. Så de får visa där hemma och ni får turas om att spela. Vi har också tittat på musiklek-filmen *Yrias värld* där de visar upp olika instrument. Vi har projicerat filmen stort på väggen som en bio. Vi har tittat och sedan efteråt spelat på våra egna instrument.

Ute såg vi en morgon en skata flyga över oss i samlingen, med en jättestor pinne i munnen. Detta har genererat mycket prat om fåglar och lek inomhus med pinnar, bon och fåglar. Vi följer årstidernas växlingar och har också börjat odla med barnen och förså lite blomfrön.

Upptäckarna har fortsatt att arbeta med boken *Vilda grannar* och kollaget som nu täcker det runda bordet inne i Salen. Vi har funderat kring inbjudningskortet som Kanin gör och vad det innebär att bjuda in. Kanin bjuder in till fest med dans, och hur gör vi när vi bjuder in till dans eller andra möten? I ateljén har vi i veckan satt upp våra dansbanor/banor av dans på väggen och jobbat med de olika rörelser som barnen gjort. Snurr, hoppsnurr, luta, zick-zack, runt runt, sväng, hopp och hur olika banor korsar varandra. På begäran undersökte vi sedan rörelserna med lera. Gabriel kom på att göra nya spår i leran – efter en fladdermus som dansat. Vi har även arbetat vidare med garn och aluminiumtråd som svänger och snurrar sig.

Utforskarna

Snurra, snurra, snurra, snurra, snurra, snurra, snurra,
snurra... Utforskandet av snurrar fortsätter att utforskas på ett 100-språkligt sätt både inomhus och utomhus.

Hälsningar från alla på Karusellen
www.karusellen.se

3. Beskriv hur ni arbetar med bemötande och förstärker en kultur där ni har stockholmarnas fokus?

På Förskolan Karusellen vill vi att barn, föräldrar och pedagoger, oavsett om en varit med i verksamheten länge eller är ny på förskolan, ska känna sig välkomna och delaktiga. Nedan följer en rad konkreta exempel på hur vi arbetar med bemötandefrågor och förstärker en kultur där vi har stockholmarnas fokus:

- Vi har under åren 2022–2024 arbetat med temat *Som ringar på vattnet – att leva och lära demokrati* (temat finns beskrivet i sin helhet under fråga 20). Temat har syftat till att bjuda in och inkludera barn, föräldrar och pedagoger samt de stockholmare som rör sig i Karusellens närhet.
- När en ny familj börjar på förskolan har vi ett välkomstmöte där familjen introduceras i verksamheten. Därefter har vi en föräldraaktiv inskolning där förälder och barn tillsammans upptäcker förskolans utbildning. Efter inskolningen (eller överinskolning till annan avdelning) erbjuds föräldern ett uppföljningssamtal kring hur starten i förskolan har upplevts och om det är någonting vi behöver förändra med inskolningen. Familjer som är nya medlemmar i föreningen bjuds av rektor och styrelse in till ett möte med information kring kooperativets uppbyggnad, struktur och utbildning. Nya familjer i kooperativet tilldelas även en fadderfamilj som ansvarar extra för att välkomna den nya familjen.
- I Förskolan Karusellens plan mot kränkande behandling har vi formulerat ett gemensamt förhållningssätt där vi strävar efter respekt för varandra likväl som för miljö och material. Vi önskar ha en engagerad, ödmjuk, professionell och varm grundton i vårt förhållningssätt till barn, kollegor, föräldrar och förskolan. Vår förhoppning är att samma respektfulla hållning präglar familjers samtal hemma om förskolan, barn, pedagoger och familjer. Vi utgår från att alla har värdefulla kompetenser som tillsammans berikar vår förskola.
- På Förskolan Karusellen hälsas alla barn och föräldrar välkomna på morgonen. Som en del av vårt arbete mot kränkande behandling har vi en överenskommelse att inte värdera barns kläder eller utseende när de kommer till förskolan.
- I hallen på Förskolan Karusellen ska barn, föräldrar och närstående välkomnas av en omsorgsfull och funktionell miljö. Det finns aktuell information som veckobrev, meny, hälsningar och pedagogisk dokumentation. Information om eventuella smittor på förskolan skickas via e-post och syns inte i hallen. I lobbyn rullar det ofta bildspel med foton från projekten. Föräldrar ska lätt få en insyn i pågående tema. Bildspelen kan vara en länk för föräldrar att samtala med barn om förskolans utbildning och även ett sätt för barnen att visa sin dag.
- I lobbyn finns barnens fotoböcker. När barnet börjar på Förskolan Karusellen tillverkar föräldern en bok med foton på viktiga personer, platser och saker för barnet. Fotoboken följer med barnet under dess tid på förskolan. Föräldern får även ta med sig ett familjefoto som sätts upp på förskolan. Vi har en utvidgad familjesyn, den behöver inte bestå av kärnfamilj utan kan vara personer som är betydelsefulla och viktiga för barnet. Familjerna definierar vilka som ingår i begreppet familj för dem.

- Varje termin har Förskolan Karusellen föräldramöte. På höstterminen har vi en gemensam uppstart för alla tre avdelningar/föräldrar. Föräldramötet har ofta ett ämne som tema exempelvis normer, kooperativt lärande eller ”en dag på förskolan”. Föräldrarna kan också bjudas in att prova metoderna tillsammansuppdrag och stafettarbete för att på så sätt få större förståelse för sitt barns dag. Genom detta kan även föräldrarna vävas in i projektarbetet. På föräldramötet under vårterminen sammanfattar pedagogerna läsårets tema och projekt för föräldrar med hjälp av bildspel, film och samtal. Inför föräldramötet bjuds föräldrar in till att ställa frågor om verksamheten.

Tillsammansuppdrag/stafettarbete - Föräldrar bjuds in på ett föräldramöte att fortsätta på ett manus som barnen startat, barnen tar vid igen och avslutar berättelsen

- Filmprojektet ”*Heddis som försvann*” vårterminen 2023 baserades på ett manus författat av barn och föräldrar i ett stafettarbete. Det avslutades med att familjer och boende på Reimersholme bjöds in till filmpremiär. Reimersholme affischerades med egengjorda affischer med information om filmvisningen samt en QR-kod som ledde till en trailer som en avdelning hade gjort. Barnen hälsade alla som kom på filmvisningen välkomna och hade förberett med sittplatser, biljetter, en bankomat, popcorn och saft. På filmvisningen kom familjer på Karusellen, boende på Reimersholme och nyfikna som sett affischerna.
- Under vårterminen 2024 kommer föräldramötet att göras i form av en vernissage med fokus på avdelningarnas projekt *Musikaliska möten* och *Vibrationer som berör*. Barnen får då delta och ges möjlighet att sätta ord på sitt eget lärande. Barnens familjer får även möjlighet att prova på och få inblick i sitt barns utbildning. Även allmänheten bjuds in genom affischer i närområdet.
- Under läsåret har vi individuella utvecklingssamtal. Inför samtalet besvarar föräldern på hur de ser på sitt barns lärande och vistelse i förskolan. På samtalet utgår pedagogen från barnets starka sidor och intressen i olika rubriker kopplade till Förskolan Karusellens enhetsmål. Samtalet byggs med ett bildspel som visualiserar barnets utveckling och lärande. Förskolan har alltid tid för samtal om behov uppstår.

4. Beskriv hur ni arbetar för att säkerställa att er verksamhet är jämlik och jämställd för er målgrupp.

Som en del av förskolans likabehandlingsarbete sker undervisningen och utbildningen så mycket som möjligt i mindre grupper. Barnen delas upp i små grupper som pedagoger organiserar med omsorg. Det ger möjlighet till närvaro och koncentration, fokus och möjliggör att möta varje barn. Det skapar möjlighet till kontakt över köns- och åldersgränserna vilket kan vara svårare i det fria valet. Pedagoger befinner sig nära barnen, i deras ögonhöjd och uppmuntrar till kontakt och kommunikation. Barnen ska få möjlighet att vara med olika människor, i olika miljöer och med olika material så att en på så sätt kan vara och bli på olika vis. Att lära sig att lära tillsammans är en del i likabehandlingsarbetet. Barnen introducerar varandra i arbetet. Alla har rätt att känna att jag är en som kan.

Pedagoger ser regelbundet över miljön utifrån ett likabehandlingsperspektiv. Vi reflekterar över vilket material vi använder, hur det presenteras samt om det är tillgängligt för alla barn. Vi strävar efter att vår miljö ska vara välkomnande, inspirerande och inbjudande till möten, lärande och forskande. Varje rum har en rumsbeskrivning där rummets möjligheter till lärande och utforskande finns beskrivet. Det finns nedskrivet hur vi värnar om miljö och material för att synliggöra vårt gemensamma synsätt. Rumsbeskrivningarna uppdateras årligen för att få syn på rummets syfte, dess föränderlighet, risker och tillgångar.

Nedan följer konkreta exempel på hur vi arbetar med jämlikhet och jämställdhet med vår målgrupp:

- Enligt Karusellens årshjul reviderar vi vår plan mot kränkande behandling en gång per år samt håller oss uppdaterade på aktuell och relevant forskning och litteratur.
- Vi använder den digitala bokhyllan Polyglutt. Polyglutt ger barnen en möjlighet att utveckla ett intresse för olika berättelser, bilder och texter av olika slag. Det finns möjlighet att lyssna och läsa på olika språk samt att följa med i texten.
- Vi har en utvidgad familjesyn och utgår från att familjekonstellationer kan se ut på olika sätt.
- Som verktyg använder vi oss av pedagogisk dokumentation där barnen är delaktiga och olika perspektiv synliggörs.
- För att förebygga åldersdiskriminering benämner vi alltid förskolans avdelningar vid dess namn: erövrarna, upptäckarna och utforskarna, inte med lilla, stora, småbarnen eller dylikt.
- När fler än ett barn har samma tilltalsnamn och barn behöver särskiljas har vi som policy att använda barnets fullständiga namn, för- och efternamn. Detta för att barn inte ska få prefixet lilla/stora/nya framför sitt tilltalsnamn.
- För att miljön ska vara tillgänglig för vår målgrupp har vi valt att i stor utsträckning ha låga bord och stolar som bidrar till att barnen kan vara självständiga.

- Materialet på förskolan är sorterat och uppmärkt med text och bild för det ska vara tydligt och lätt att hitta. Materialet är placerat på en nivå så att barnen ska kunna få en överblick och självständigt använda det.
- På förskolans sångstunder sjunger vi på olika språk. I hallarna finns välkomstskyltar på en mängd språk.
- Ordlistor har skapats på förskolans representerade modersmål i samarbete med familjerna. Ordlistorna finns lättillgängligt vid förskolans matplatser för att kunna användas och stärka barns språkidentitet. Vi strävar även efter att integrera modersmålen i tema och projekt.
- Bildstöd integreras i utbildningen för att stötta barn i behov av särskilt stöd. Material lånas regelbundet från Språkoteket.

5. Redovisa kortfattat resultat och analys av era insatser och arbete från era undersökningar och dialoger med er målgrupp. Har ni resultat och analys fördelat på kön vill vi gärna ta del av detta, om inte berätta varför ni inte har det.

En viktig dialog med vår målgrupp föräldrar är Stockholms stads förskoleundersökning. Det är en totalundersökning som riktar till samtliga vårdnadshavare med barn i förskola/familjedaghem i Stockholms stad (kommunal och enskild regi). Syftet med undersökningen är att utveckla den pedagogiska kvaliteten i varje enskild förskola/familjedaghem.

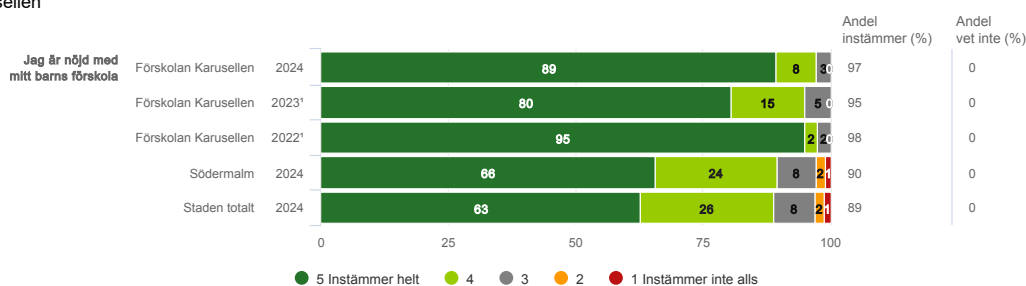
Index per område är en sammanvägning av andelen nöjda (betyg 4 + 5) per fråga inom frågeområdet. Indexet har beräknats enligt en skala 0–100.

Övergripande resultat från förskoleundersökningen 2024:

HELHETSOMDÖME

Vårdnadshavare Förskola (38 svar, 79%)

Förskolan Karusellen

Stockholms stad

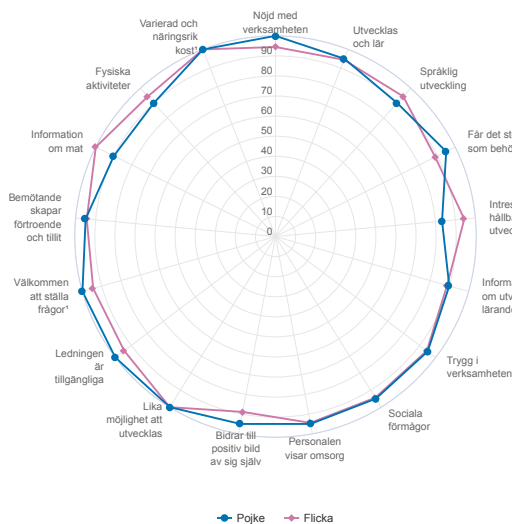
¹Lydelse 2023 och 2022: Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola

Nedan syns två schematiska bilder från Stockholms stad förskoleundersökning som visar resultat uppdelat på kön:

Spindeldiagram - Kön

Vårdnadshavare Förskola (38 svar, 79%)

Förskolan Karusellen

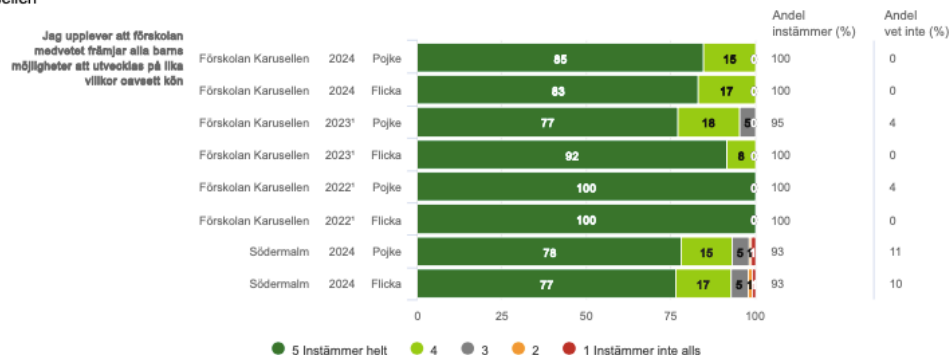
Stockholms stad

*Tillägsfråga se sid Om undersökningen

8

Jag upplever att förskolan medvetet främjar alla barns möjligheter att utvecklas på lika villkor oavsett kön
Vårdnadshavare Förskola (38 svar, 79%)

Förskolan Karusellen

Stockholms stad

*Lydelse 2023 och 2022: Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning

Nedan följer en sammanställning och analys av 2023 års resultat (förskolan är inte klar med analysen från 2024 års resultat när bidraget till Kvalitetsutmärkelsen ska lämnas in).

Resultat, analys, utveckling och uppföljning av förskoleundersökningen 2023

Vi väljer att redovisa resultat från huvudrubriken ”Utveckling och lärande” samt de resultat där större förändringar har skett från föregående år.

Förväntat resultat	Resultat	Analys	Åtgärd	Uppföljning
Vi vill bibehålla eller öka resultatet 98 % nöjdhets på det övergripande påståendet ” Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola.”	Svarsfrekvens: 2021: 88% 2022: 89% 2023: 87% ”Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola” 2021:100% 2022: 98% 2023: 93%	Generellt visar undersökningen att 1–2 familjer har svarat 3 eller lägre på samtliga påståendena och därigenom uttrycker ett missnöje med förskolan. Föräldrarna har söner på förskolan.	Vi för in påståendet ”Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan.” i det förväntade resultatet under Karusellens enhetsmål Likabehandling är en viktig grund i arbetet.	Uppföljning av analysgrupp 231005 Påståendet ”Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan” är infört i enhetsmålet.
Vi vill bibehålla eller öka resultateten i frågorna ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen” 100% och ”Jag upplever att mitt barn ges möjlighet att använda digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande” 95%.	”Jag upplever att mitt barn ges möjlighet att använda digitala verktyg i sitt lärande” 2021: 84% 2022: 90% 2023: X ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen” 100%, 2021: 98% 2022: 98% 2023: 93% ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande” 2021: 100% 2022: 100% 2023: 93%	Det är en påtaglig skillnad i resultatet från föräldrar som har döttrar jämfört med föräldrar som har söner på förskolan. Föräldrar med döttrar är fortfarande lika nöjda som föregående år samtidigt som föräldrar till pojkar har ett ökat missnöje. Förutom påståendena ”Jag upplever att den pedagogiska miljön på mitt barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande” samt ”Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat” har resultatet sjunkit på samtliga påståenden. Vi har med det inte nått upp till våra egna förväntade resultat.	Vi föreslår att det görs en satsning för hela arbetslaget med exempelvis work shop eller föreläsning med fokus på normer, värdegrund och likabehandling under läsåret 2023–2024.	Analysgruppen planerar att genomföra work shop/ föreläsning på kvällsmöte i februari eller mars.
Vi vill bibehålla resultatet på frågan ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande” (100%)	”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former” 2021: 100% 2022: 98% 2023: 90%	Jämfört med staden har vi ett bättre resultat på 16 av 20 påståenden. På tre frågor har vi samma resultat som staden och på en fråga har vi ett lägre resultat än staden.	Vi behöver säkerställa att alla barn erbjuds att vara i förskolans alla miljöer under veckan. Vi bör ha med oss att fasta grupper kan ha vissa positiva effekter men även har negativa konsekvenser som kan begränsa barns variation i utbildningen.	I nuläget arbetar alla avdelningar med varierade grupper.
Vi vill bibehålla resultaten på frågorna ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former” (100%) och ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk” (100%).	”Jag upplever att personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt” 2021:100% 2022: 100% 2023: 98% ”Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning” 2021:100% 2022: 100% 2023: 98% ”Jag upplever att den pedagogiska miljön på mitt barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande” 2021: 98% 2022: 98% 2023: 98%	Påståendet ”Jag upplever att mitt barn känner mig tryggt på förskolan.” har fortsatt att sjunka med ytterligare 5 % enheter till 88%. Resultatet på påståendet ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former.” har sjunkit från 98% till 90%. Eventuellt kan en avdelnings beslut att arbeta i fasta grupper ha påverkat resultatet.	I kommunikation med föräldrar i veckobrev och andra utskick samt föräldramöte är vi transparenta och kommunikativa kring generella och specifika insatser som påverkar arbetssättet.	Nästkommande pedagogiskt tvärnämte tas frågan om transparens, rutiner och variation i veckobrev upp.
Vi vill bibehålla resultatet på frågan ”Jag upplever att den pedagogiska miljön på mitt barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande (100%).	”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysiska aktiviteter” 2021: 100% 2022: 98% 2023: 95% ”Jag är nöjd med informationen jag får om maten på förskolan” 2021: 100% 2022: 100% 2023: 98%	Resultatet på påståendet ”Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt” har sjunkit med 7 % enheter. Vi vet att vi har informerat samtliga vårdnadshavare vid ett flertal tillfällen om förskolans enhetsmål och tema, både i veckobrev, vid föräldramöte och andra utskick till föräldrar. Det vi tar med oss är att vara transparenta och kommunikativa kring generella och specifika insatser som påverkar vårt arbetssätt.	Karusellen behöver skapa sig en samsyn kring frågor som rör hur utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs. Vi föreslår en diskussion som tar avstamp i Läroplan för förskolan och aktuell litteratur och forskning.	Avtrycksvägg, utvecklingssamtal, pedagogisk dokumentation på väggar är olika kanaler för kommunikation om barns lärande och utveckling. Lyfter på nästkommande tvärnämte.
Vi vill bibehålla eller öka resultatet på frågorna ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till fysiska aktiviteter” (96%) och ”Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat” (94%) och ”Jag är nöjd med informationen jag får om maten på förskolan” (97%).	”Jag upplever att mitt barns förskola serverar en varierad och näringsrik mat” 2021: 98% 2022: 100% 2023: 100% Övriga resultat som har förändring som vi vill kommentera: Frågan i undersökningen om ”Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan” har sjunkit från 93% till 88%. Påståendet ”Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt” har sjunkit från 100% till 93 % Påståendet ”Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs” har sjunkit från 98 % till 88% Frågan i undersökningen gällande information på Skolplattformen är irrelevant då vi inte har någon sådan plattform.	Påståendet ”Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs” har sjunkit med 10% enheter. Vi som personalgrupp behöver diskutera och kommunicera var vi står i frågor som rör barn utveckling och lärande samt ta ställning till vad det är vi mäter i vår utbildning. Påståendet ”Jag upplever att mitt barn ges möjlighet att använda digitala verktyg i sitt lärande ”finns inte med i årets brukarundersökning. Vi tar med oss att brukarundersökningen är en produkt där urvalet av frågor styrs av avsändaren och färgas politiskt och innehållet kan ändras med samhällets strömningar.		

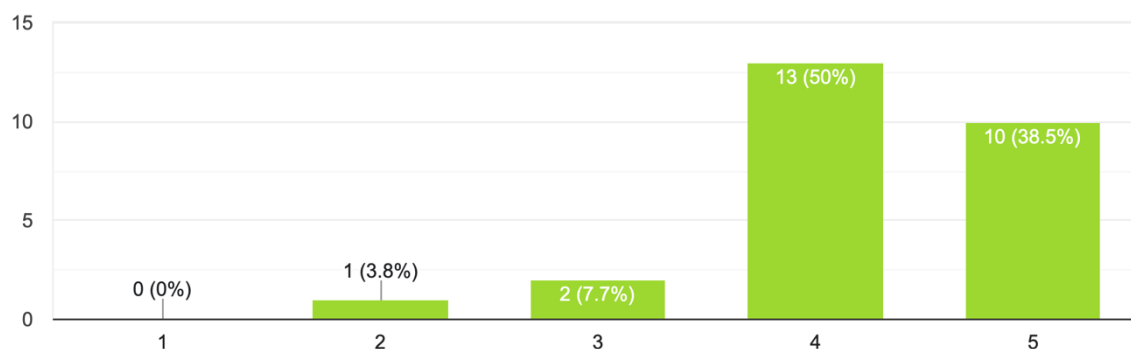
Exempel på andra systematiska dialoger med målgruppen föräldrar är månatliga styrelsemöten samt medlemsmöten och föräldramöten som båda sker 2 gånger per år. På styrelsemötenas dagordning finns sedan höstterminen 2023 en punkt som heter *medlemsläget* där rektor och styrelse stämmer av läget bland föräldrakooperativets medlemmar. Styrelsen arbetar för att ta tillvara och organisera föräldraengagemanget i föreningen och förskolan på bästa sätt. Ett verktyg för styrelsen att få en samlad bild av vad föräldrarna tycker och tänker är en föräldraenkät som genomfördes under perioden mars-maj 2024. Nedan följer en sammanfattning av det resultat som enkäten gav:

Föräldrarna till 73 procent av barnen på förskolan svarade. Generellt är föräldrarna mycket positiva till helheten som det innebär att ha barn på Karusellen: hur barnen trivs och utvecklas och hur det är att vara engagerad i förskolan som förälder. Många lyfter en trygg och utvecklade miljö med stark tilltro till pedagoger och andra föräldrar. 100 procent av de svarande skulle rekommendera Karusellen till andra föräldrar som söker ett föräldrakooperativ. I enkäten frågade styrelsen särskilt hur de olika arbetsgrupper som

föräldrarna är organiserade i fungerar, och föräldrarna satte i snittbetyget 4,2 av 5. Bland förbättringsförslagen och idéer till utveckling fanns ett mer samlat städansvar då många grupper städar på olika sätt, tydligare instruktioner och introduktion vid uppstart av nya föräldragrupper, att inrätta en grupp med fokus på hållbarhetsfrågor med mera. Resultaten tas vidare i styrelsens arbete inför höstterminen då exempelvis nya föräldragrupper tillsätts.

3a) Hur tycker ni att föräldragrupperna fungerar?

26 responses

Chef- och ledarskap

6. Beskriv ditt ledarskap och ge exempel på konkreta ledarskapsbeteenden. Hur är de tydliga för dina medarbetare? Vad får de för effekt i verksamheten?

Min vision är att genom balans och transparens skapa en organisation som präglas av gemenskap, delaktighet och tillit till både individ och kollektiv. Den kooperativa driftsformen är till stor del med och formar min förskolas organisation och kultur. Autonomi och korta beslutsvägar präglar vår förskola och det påverkar också hur mitt ledarskap ser ut. Jag tror på ett distribuerat ledarskap där vi alla har ett professionellt ansvar och bär verksamheten tillsammans. Jag ser det som självklart att medarbetarna deltar i det systematiska kvalitetsarbetet och är med och fattar beslut. Detta säkerställs genom vår väl etablerade mötesstruktur. Jag vill vara en närvarande ledare, är dagligen i verksamheten och har en öppen dörr till mitt kontor.

7. Beskriv hur du som chef försäkrar dig om att medarbetarna förstår verksamhetens syfte och mål och hur deras arbete bidrar till helheten.

Förskolans arbete med att systematiskt dokumentera och utvärdera utifrån läroplan, verksamhetsplan och plan mot kränkande behandling gör att verksamhetens syfte och mål blir tydliga för medarbetarna. Genom den inbyggda strukturen av analys- och reflektionstid med fasta dagordningar på våra möten säkerställer vi att våra syften och mål levandegörs. Varje månad görs en månadsreflektion då vi tittar tillbaka på månadens arbeten och ser vad vi gjort utifrån våra mål och vårt syfte. Varje termin gör avdelningarna en beskrivande sammanfattning och analys av terminens projekt vilka uppstått ur det gemensamma temat. Sammanfattningarna skickas digitalt till föräldrar, sätts upp i pappersform på avdelningarna och placeras också i ett arkiv för att kunna användas som inspiration och information till kommande läsårs temaarbeten.

Jag deltar på i stort sett alla förskolans möten vilket gör att jag får god insyn i förskolans utbildning och undervisning. Alla mötesprotokoll sparas digitalt och är tillgängliga för samtliga medarbetare för att skapa transparens, insyn och delaktighet. En gång per månad är jag också med på styrelsemöte. Jag arbetar väldigt nära verksamheten och är i regel på plats fysiskt alla dagar i veckan. Den dagliga kontakten med medarbetare, barn och föräldrar gör att jag får en god insikt och överblick över vad som pågår. Med medarbetarna för jag en ständig dialog kring våra mål och vårt arbetssätt. Vikten av kommunikation är grundläggande för mitt ledarskap.

Förskolans årshjul är ett viktigt verktyg i vårt systematiska kvalitetsarbete och ger en strukturell överblick för både medarbetare och styrelse. Nedan ses det pedagogiska årshjulet för innevarande läsår:

Pedagogiskt årshjul 2023–2024

Augusti

- Överskolningar av barn från erövrarna till upptäckarna samt från upptäckarna till utforskarna
- Inskolningar av nya barn
- Temat inspirerar med start i sommaruppdraget. Pedagogerna observerar, lyssnar, samlar in.
- Kvällsmöte reflektionstid
 - Krispärmen: handlingsplan försvunnet barn, allvarlig olycka, orosanmälan, hot och våld.
 - Arbetsmiljö: ergonomi, ljudmiljö och social miljö.
 - Stämman av plan mot kränkande behandling.
- Planeringsdag – Relation till årets valda mål och tema via något av de 100 språken.
- Verksamhetsplanen skrivs. I planen ingår förskolans värden och mål.
- Styrelsemöte
- Barnskyddsron
- Arbetsmiljöron

September

- Över- och inskolningssamtal med föräldrar (vid behov)
- Kvällsmöte reflektionstid – förberedelse av föräldramöte
- Föräldramöte med ett varierande tema
- Fixardag – föräldrar åtgärdar det som kommit upp efter barnskyddsron och arbetsmiljöron
- Gemensam skördetid för hela förskolan
- Styrelsemöte

Oktober

- Planeringsdag - analys av uppstartsperiodens pedagogiska dokumentation. Varje avdelning väljer fördjupning inom temat samt undersöker kunskapsbehov. Den valda fördjupningen formuleras med bakgrund, syfte och metod. Översyn av rumsbeskrivningar samt justeringar av dessa vid behov. Inventering och avstämning inför inköp av material.
- Kvällsmöte reflektionstid – Formulering av fördjupning samt rumsbeskrivningar slutförs
- Avstämning av åtgärder från måluppfyllelseanalys 2023 – görs av analysgruppen
- Informationsmöte för intresserade föräldrar
- Styrelsemöte

November

- Kvällsmöte reflektionstid – udda år livräddning, jämnt år brandskydd.
- Arbete utifrån mångkulturella almanackan.
- Styrelsemöte

December

- Utvecklingssamtal
- Kvällsmöte reflektionstid – barnsamtal inför utvecklingssamtal, handlingsplan vid brand
- Sammanfattningarna av höstterminen påbörjas
- Luciafirande
- Styrelsemöte - julbord

Januari

- Planeringsdag – Arbete med sammanfattningarna samt analys av måluppfyllelse.
- Utvecklingssamtal
- Kvällsmöte reflektionstid – slutföra sammanfattningar samt analys av måluppfyllelse.
- Styrelsemöte

Februari

- Utvecklingssamtal
- Medarbetarsamtal och medarbetarenkät
- Kvällsmöte reflektionstid – extern handledning
- Styrelsemöte

Mars

- Informationsmöte för intresserade föräldrar
- Kvällsmöte reflektionstid - kompetensutveckling
- Medarbetarsamtal och medarbetarenkät
- Styrelsemöte

April

- Ev. överskolning av barn som ska byta avdelning
- Ev. inskolning av nya barn
- Kvällsmöte reflektionstid - förbereda föräldramöte. Vårterminens sammanfattningar samt analys av måluppfyllelse påbörjas.
- Fixardag
- Styrelsemöte
- Årsstämma
- Planeringsdag – fortsätta förbereda föräldramöte samt arbeta med sammanfattningarna.
- Föräldramöte – beskrivning av årets tema

Maj

- Morgonmöten frångår ordinarie dagordning och ger analys- och skrivtid.
- Över- och inskolningssamtal med föräldrar (vid behov)
- Kvällsmöte reflektionstid – Sammanfattningar och analys av måluppfyllelse slutförs.
- Planeringsdag: Analysgruppen föreslår utifrån analys av måluppfyllelse av tema, brukarundersökning, medarbetarenkät och medarbetarsamtal nästa läsårs mål. Diskussion kring sommaruppdrag samt vartannat år om nytt tema. Beslut tas på pedagogiskt tvärmöte.
- Styrelsemöte

Juni

- Analysgruppen formulerar läsårstema (vartannat år) samt sommaruppdrag
- Sommarfest
- Gäster av barn som ska överskolas i augusti
- Ta ner dokumentation
- Samverkan med förskoleklass i mottagande skolor. Kontakt etableras samt besök görs av eller på mottagande skolor. Överlämning av kortsammanfattning.
- Kvällsmöte reflektionstid – presentera tema (vartannat år) samt sommaruppdrag
- Läsårskalender med datum skickas ut till föräldrar
- Verksamhetsberättelsen skrivs
- Styrelsemöte

Juli

- Stängt på Förskolan Karusellen. De barn som behöver barnomsorg erbjuds det på annan sommaröppen förskola.

8. Beskriv hur alla medarbetare ges förutsättning att bidra i verksamhetsutvecklingen.

Medarbetarna på min förskola är vana vid att själva ”äga” sitt arbete och som ledare är min ambition att de ska känna att de har mandat till detta. Jag är för individuell frihet och värdesätter att låta medarbetarnas egna drivkrafter och intressen styra deras utveckling och lärande. Detta innebär stort egenansvar och kräver att var och en reflekterar över vad de vill utveckla och lära. Samtidigt betonar forskningen att lärande sker genom socialt samspel och för att kollegialt och kollektivt lärande ska kunna ske så behöver jag som ledare arrangera situationer och skapa forum där dialog mellan medarbetare sker.

Det gemensamma morgonmötet som sker på torsdagar varje vecka är ett forum där alla förskolans pedagoger möts. Mötet fungerar både som en informationskanal och som ett dialogforum där medarbetarna enligt ett rullande schema ansvarar för att lyfta aktuella pedagogiska frågor att reflektera kring. Jag upplever att detta gemensamma morgonmöte är en väldigt viktig byggsten i vår organisation – en arena där individuella behov och erfarenheter möter verksamhetens dito. Genom interaktion och samverkan med andra individer sker ett kollektivt lärande som utvecklar vår verksamhet. Ett fritt meningsutbyte där åsikter och erfarenheter delges varandra samt utrymme för diskussion och argumentation innebär att kollektiva tankestrukturer och gemensamma mål kan skapas inom gruppen. Flera av mina pedagoger har under medarbetarsamtal eller vid andra tillfällen lyft hur viktigt de tycker det är att vi alla möts vid ett givet tillfälle varje vecka och hur det stärker vår gemenskap, samsyn och arbetsplatskultur.

Att känna gemenskap och delaktighet samt tillit till sina kollegor tror jag är en grundförutsättning för att var och en ska kunna bjuda på sina individuella kompetenser och blir således ett villkor för kunskapsdelning. Gemensamma upplevelser och reflektioner är också gruppstärkande och ger förutsättningar för en större inverkan på verksamheten. Under vårterminen 2023 åkte samtliga medarbetare på min förskola på en studieresa till Reggio Emilia i Italien för att fördjupa oss i vår pedagogiska riktning och göra studiebesök på två olika förskolor. Att uppleva detta tillsammans som en grupp gav flera erfarenheter och lärdomar som skulle vara svåra att reproducera om endast några av oss åkt dit för att sedan delge övriga. Den kollektiva upplevelsen och lärandet gav oss en gemensam förståelse.

9. Beskriv hur du som chef skapar förutsättningar för lärande samt tar till vara på initiativ, engagemang och kompetens hos medarbetarna.

Som skollädares anser jag att mina medarbetare är professionella när de kan vila i sin kompetens och agera självständigt inom ramen för sina arbetsuppgifter. Förutom formell kompetens kräver det att de är lyhörda för det sammanhang de verkar i – barngruppen, föräldrarna, kollegorna, närsamhället, förskolans lokala kultur samt aktuell och relevant forskning. Genom tillit och lyhördhet samt schemalagd reflektionstid och forum för dialog skapar jag förutsättningar för lärande hos mina medarbetare.

10. Redogör för hur du som chef regelbundet utvärderar och utvecklar ditt ledarskap.

Den ständigt pågående dialogen med mina medarbetare kring vår förskolas utbildning och undervisning gör att jag hela tiden själv reflekterar över min roll som rektor. Under de årliga medarbetarsamtalen får medarbetarna svara på en fråga om de upplever att de får det stöd och den information de behöver av mig som rektor. Mina medarbetares svar hjälper mig att

få en samlad bild av vad jag kan utveckla och förtydliga i mitt ledarskap. I relation till förskolans styrelse så har jag förutom de månatliga styrelsemötena en regelbunden kontakt med personalansvarig och diskuterar aktuella frågor. Under perioden 2021–2023 genomförde jag den statliga befattningsutbildningen Rektorsprogrammet (30 hp) på Stockholms universitet. Utbildningen gav mig många tillfällen att tillsammans med andra rektorskollegor fundera kring ledarskap och de olika roller som ingår i att arbeta som rektor.

Medarbetarskap

11. Beskriv viktiga gemensamma värderingar för verksamheten. Beskriv hur dessa förankras och genom vilka beteenden dessa är synliga i det dagliga arbetet.

Förskolan Karusellen ska genomsyras av ett demokratiskt förhållningssätt bland barn, pedagoger och föräldrar. Medarbetarna på Förskolan Karusellen har diskuterat fram verksamhetens värdegrund och tre värdeord som är en del av plan mot kränkande behandling:

På förskolan Karusellen vill vi att barn och vuxna ska känna sig välkomna. Vi arbetar för att alla ska vara delaktiga och uppleva sig som en tillgång. Förskolan Karusellen har ett reflekterande, lustfyllt och projektorienterat arbetssätt där barnen utforskar, upptäcker och erövrar.

Förskolan Karusellen ger möjlighet att lära tillsammans genom samarbete och gemensamma erfarenheter samt att känna tillit till varandras förmågor. Förskolan Karusellen präglas av lust och nyfikenhet i en lärandemiljö som inbjuder till att växa och bli på många olika sätt. Olikheter berikar oss och vi reflekterar kring vårt förhållningssätt kring normer.

Nyfikenhet

– på sig själv, andra människor, miljö, material, omgivning, samhälle, världen samt på teorier, hypoteser och fantasier.

Tillit

– till att tro gott om både sig själv, gruppen, omvärlden och till framtiden samt vår möjlighet att förändra.

Delaktighet

– Genom möten med andra, att leka och lära tillsammans samt att få möjlighet att påverka sin förskola.

Karusellens värdegrund bottnar i att alla är unika och ska få möjlighet att bli på många olika sätt, ingen är utan vi blir ständigt. Förskolan Karusellens värdegrund levandegörs i veckobrev, dokumentationer, gemensamma möten samt framför allt i den dagliga utbildningen. Vid de årliga medarbetarsamtalen får medarbetarna själva beskriva hur de efterlever förskolans värdegrund.

Nya kollegor och föräldrar som gör arbetsinsats ska läsa Karusellens handbok som finns tillgänglig både analogt och digitalt. Där finns plan mot kränkande behandling, verksamhetsplan och vårt förhållningssätt beskrivet.

Förskolan Karusellens plan mot kränkande behandling ses över årligen som en del av det systematiska kvalitetsarbetet, alla medarbetare deltar i revideringen.

Som en del av framtagandet av detta bidrag diskuterades kvalitetutmärkelsens rubrik *Medarbetarskap* på ett morgonmöte. Pedagogerna lyfte vikten av just morgonmötet i förskolans struktur och organisation som främjar delaktighet, bjuder in till medverkan och närhet till

beslutsfattande. En annan gemensam värdering som skapar trygghet och tydlighet är ett välkomnande mottagande och att det startar redan vid grinden med en förberedd dagentavla som visar dagens organisation av rum, pedagoger och barn. Pedagogerna lyfte även känslan av högt i tak som genomsyrar verksamheten, vikten av hur vi bemöter varandra, att vi har en positiv ton och höjer goda gärningar hos såväl barn som kollegor.

12. Beskriv hur medarbetare bidrar i arbetet med verksamhetsutveckling.

Förskolan Karusellens struktur och organisation främjar att medarbetare bidrar i utvecklingen av verksamheten. Förskolans mötesstruktur, som finns beskrivet under inledningen, bjuder in till delaktighet och välkomnar initiativ från medarbetare. Det finns olika forum med tydligt innehåll med dagordning som protokollförs. Protokollen finns tillgängliga digitalt för samtliga medarbetare. Medarbetare deltar i beslut rörande utbildningen så som val av tema och fördjupning samt revidering av förskolans enhetsmål och plan mot kränkande behandling.

13. Beskriv hur verksamheten tar till vara medarbetares initiativ och kompetens.

Punkten *läsvärt* är en rullande punkt på morgonmötet där pedagoger ansvarar för att lyfta något de anser värt att läsa, se, lyssna eller prova. Punkten är ett sätt att hålla uppe nyfikenheten på omvärlden och där medarbetare kan dela med sig av sina olika kompetenser. Exempelvis har medarbetares initiativ och kompetens lett till följande tips under höstterminen 2023 och vårterminen 2024:

- En pedagog tipsade om boken *Konst som undervisning* av Gert Biesta, om att komma i dialog med material, språk och varandra. Gert Biesta är professor i pedagogik och forskningschef vid pedagogiska institutionen vid Brunel University i London, professor vid University of Humanistic Studies i Nederländerna, gästprofessor i vid universitetet i Bergen, Norge och med i pedagogiska rådet i Nederländerna.
- Ett annat litteraturtips var boken *Förändringsprocesser i förskolan* av Maria Elbrand och Therés Åkerblom som handlar om att genomföra demokratiska förändringar i förskolan med barnen i fokus.
- Forskningsrapporten *Undervisning i dans i förskolan – en rörlig verksamhet* av Anna Lindqvist och Märtha Pastorek Gripson har lyfts och diskuterats.
- En pedagog presenterade *Berättande i förskolan* av Bim Riddarsporre och Barbro Bruce (red), en antologi med 14 kapitel om hur en kan en arbeta med planerade berättaraktiviteter i förskolan.
- En pedagog introducerade oss för Ohad Naharin, konstnärlig ledare för danskompaniet Batsheva och skapare av rörelsespråket gaga. Därefter höll pedagogen i en dansworkshop som bjöd in till rörelse, att känna in sin kropp och användande av begrepp kopplade till dansen.

- Andra tips har varit filmerna *Stora små människor*, en norsk dokumentär av Gunhild Westhagen Magnor som följer livet på en förskola under ett år. *Kalla mig Lucia* som är en baskisk film om identitet och uppväxt av Estibaliz Urresola Solaguren samt den tyska filmen *Lärarrummet* om civilkurage i skolmiljö är andra filmtips.
- Ett litteraturtips var *Rörelseglädje för hållbara barn – fysisk aktivitet och välbefinnande i förskolan* av Carina Andersson och Ulrika Fagerström. I samband med tipset höll pedagogen i en rörelsestund för övriga medarbetare.
- Artikeln *Hur låter staden?* av Maria Herngren i Modern barndom nr.2.24 var ett läsvärt-tips. Artikeln handlar om ett projekt kring ljud på förskolan Hallonett i Jönköping, som arbetar med inspiration från Reggio Emilia.
- En pedagog som studerat vid Högskolan i Gävle kontaktade Lena O Magnusson som är filosofie doktor i estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap. Hon är delaktig i ett forskningsprojekt kring STEAM-undervisning i förskolan om möjligheten att överskrida könsnormer med koppling till estetiska uttrycksformer, naturvetenskap, teknik och matematik. Pedagogen såg att Förskolan Karusellens projekt kring dans, rörelse och koreografi skulle kunna vara intressant att diskutera med Lena O Magnusson som kom och deltog på ett av våra morgonmöten.

14. Redovisa kortfattat resultaten från den senaste medarbetarundersökningen (om möjligt de tre senaste åren). Redogör också hur ni använder insikterna från analysen i utvecklingen av verksamheten.

Då vi är en mindre arbetsplats har vi valt att inte genomföra en årlig anonym medarbetarenkät då vi har erfarenhet av att det är svårt att säkerställa anonymitet. Vi har i stället frågor på det årliga medarbetarsamtalet som syftar till att fånga upp medarbetarnas åsikter och syn på utveckling.

På medarbetarsamtalet ingår frågan ”Hur mår du i arbetet på en skala från 1–10?” 2023 svarade 9 medarbetare på frågan och skattade sig. Det genomsnittliga resultatet var 8,3 (spannet låg mellan 6,5 och 10, medianvärde 8). 2024 svarade 9 medarbetare på frågan och det genomsnittliga resultatet var 9 (spannet låg mellan 7 och 10, medianvärde 9).

På medarbetarsamtalet ingår också frågor där medarbetarna ska identifiera sina utvecklingsområden och beskriva sina planer och ambitioner framåt. Utvecklingsmöjligheter som framkommit vid medarbetarsamtal dokumenteras i det systematiska kvalitetsarbetet och finns med i analysgruppens sammanställning av verksamhetsåret.

Resultat, analys och utveckling

15. Redovisa ert prognostiserade ekonomiska resultat i förhållande till budget innevarande år samt de tre senaste årens resultat. Analysera resultaten och vilka trender ni kan se.

Ekonomiskt resultat i förhållande till budget

	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021
Nettoomsättning (tkr)	8786	8657	8218	7621
Resultat före dispositioner (tkr)	-225	-249	349	201
Soliditet (%)	-	56	66	61

Analys av resultatet

Förskolan Karusellen har två övergripande ekonomiska mål: att varje år gå med nollresultat, samt att prioritera en hög personaltäthet och att ha en hög andel personal som är legitimerade förskollärare.

Vidare har förskolan Karusellen en hög soliditet och målet är att bibehålla denna.

De senaste två årens negativa resultat är en följd av bland annat det försämrade ekonomiska läget i samhället, med inflation som orsakat högre kostnader, samt en resa för personalen till Reggio-Emilia institutet i Italien under våren 2023.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de senaste tre årens resultat.

2020-2021

De särskilda restriktionerna och förhållandena kring Covid-19 hade störst påverkan på föreningens ekonomiska resultat detta räkenskapsår. På grund av en stor sjukfrånvaro i personalstyrkan låg lönekostnaderna långt under budget och sjuklöneersättningen långt över budget. Föreningen gjorde därmed ett positivt resultat trots hyreshöjning, ökade utgifter för bland annat inköp av förbrukningsvaror och el samt lägre intäkter för kommunala bidrag. Föreningens på förhand redan starka kassa förstärktes ytterligare.

2021-2022

Under våren 2022 ansökte föreningen om att bli medlemmar i Ekobanken som är en medlemsbank med ett mycket tydligt fokus på hållbarhet. Under 2022 utsågs Ekobanken till Sveriges mest hållbara bank.

I april 2022 kom ett besked om en större utbetalning från personalens pensionsfonder. Detta var avkastning som genererats av de pensionsinbetalningar som föreningen gjort till personalen över en längre period. Styrelsen beslutade att en del av pengarna skulle avsättas för en personalbonus som betalades ut i juni. Resterande pengar avsattes för en studieresa till Reggio Emilia för personalen 2023. Tillskottet ledde till att föreningen även detta räkenskapsår gjorde ett stort plusresultat.

2022-2023

En större kostnad som låg utanför budget, men som i allra största grad fanns med i planerna för året, var studieresan till Reggio Emilia i Italien. Resan kom ur en långsiktig vision som äntligen kunde realiseras, bland annat med hjälp av medel från Stockholms stads kvalitetsutmärkelse i kategorin förskola, som Karusellen mottog år 2019. Tack vare att föreningen har haft en solid ekonomi under en lång tid och dessutom ökat vårt kapital under de tre föregående åren på grund av tillskott från vinstbidrag, pandemirelaterade arbetsgivarlättnader samt en utbetalning från pensionsförsäkringar, fanns det god täckning för denna viktiga investering i vår personal. Föreningen gjorde under året ett minusresultat vilket styrelsen, från räkenskapsårets början, hade förutsett. Den slutliga summan motsvarar nästan precis den kostnad som upparbetades för personalresan till Italien.

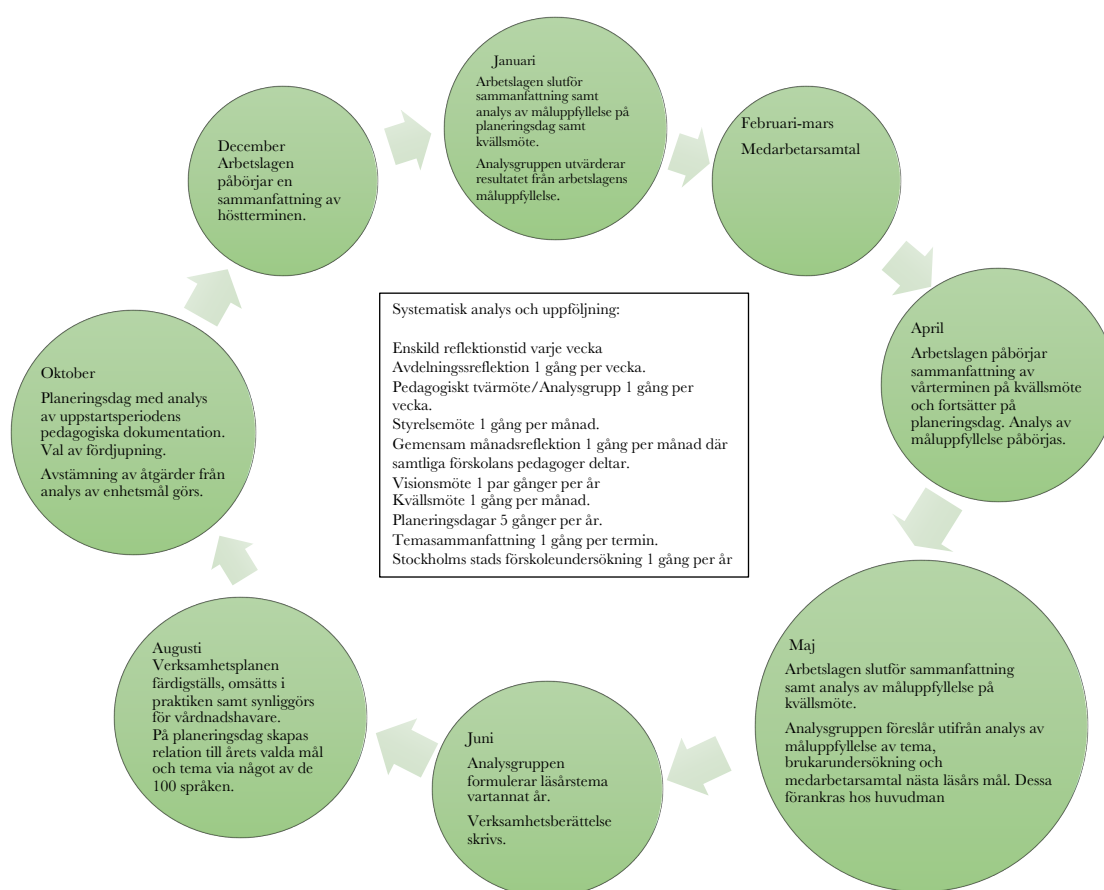
2023-2024

Utöver de ökade kostnader vi ser på grund av lågkonjunkturen har vi även behövt göra en del nödvändiga investeringar i lokaler och personal under det senaste året, och beräknar att landa på ett minusresultat på ca 225 TKR.

Föreningens ekonomiska situation är fortsatt trygg och stabil och det finns kapital för att täcka de ökade el-, hyres- och personalkostnader vi ser nu, samt nödvändiga investeringar på både kort och lång sikt. De ekonomiska utmaningarna som råder i samhället i stort, samt osäkerheter kopplade till pågående hyresförhandling understryker dock att styrelsens och rektorns fortsatta arbete med föreningens ekonomi är extra viktig den kommande tiden. Styrelsen ser med tillförsikt fram emot denna utmaning. Vi har en mycket god buffert för ökade kostnader för hyra, el etcetera, och styrelsen avser fortsätta arbetet med att återinvestera medel i verksamhetens personal och lokaler.

16. a. Redogör för de viktigaste uppföljningsmetoderna (utvärderingar, inspektioner, kontroller, statistik etcetera) som ni använder för att bedöma vilken kvalitet er verksamhet skapar för målgruppen. Redovisa också resultaten från förra årets uppföljningar samt utveckling över tid. Det kan vara egna eller externa uppföljningar.
- b. Analysera och reflektera över varför ni fått de resultat ni fått.
- c. Utifrån era resultat och analyser, hur ska ni utveckla verksamheten? Hur gör ni era prioriteringar?

Förskolan Karusellen har utformat ett årshjul för analys och uppföljning. Se nedan:

Våra viktigaste uppföljningsmetoder är avdelningarnas sammanfattningar, analys av enhetsmål samt analys av Stockholm stads förskoleundersökning. Dessutom sker regelbundna inspektioner av vår verksamhet. Utbildningsförvaltningen genomförde en inspektion 2022, miljöförvaltningen genomförde en inspektion av arbetsmiljö 2024, miljöförvaltningen genomförde livsmedelskontroll av köket 2023.

Vi har valt att presentera resultat och analys från ett av förra årets enhetsmål, *100-språkighet kännetecknar utbildningen*. Varje läsår gör avdelningarna en analys av förskolans åtta enhetsmål. Dessa sammanställs sedan av analysgrupp i slutet av läsåret. Analysgruppens reflektioner har korsanalyserats tillsammans med resultatet från Stockholms stads förskoleundersökning. Analysen av Förskolan Karusellens resultat förankras hos samtliga medarbetare på planeringsdag i maj samt kvällsmöte i juni. Analysen ligger till grund för nästa års enhetsmål. Identifierade framgångsfaktorer bibehålls.

Nedan ses exempel från sammanfattningarna höstterminen 2023 från samtliga avdelningar som visar hur 100-språkighet kännetecknar utbildningen:

Dansa inne – tillsammans, glädje och gemenskap

Vi är inspirerade av vårterminen då vi möttes med våra instrument i musiken.

Vi lär oss olika strategier och använder viktiga uttryck för ett lyckosamt samspel; låna, lyssna, vänta, turas om, göra tillsammans, bjuda in, byta, fråga, hjälpa och leka.

Barnen är med och önskar danslåtar. En del kan uttrycka med ord vad de känner –Det här är min favorit! andra visar med kroppen och dansen. Den lilla bärbara högtalaren är populär att utforska och bära runt på. Vi får turas om. Det kan vara svårt att lämna ifrån sig något som en gillar.

"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenhet i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans"
(Lpfö 18, 2018, s.14)

Jazzkatten gör entré

Jazzkatten (också kallad "Dansaren") dök äntligen upp och kom indansande innan vi skulle öppna lucka nummer 20 i julkalendern. Jazzkatten hade med sig en julklapp till Upptäckarna och vi jammade tillsammans en sista gång innan terminens slut. Men det kanske inte är sista gången vi får träffa jazzkatten...

Vi öppnar tillsammans

Koreografier

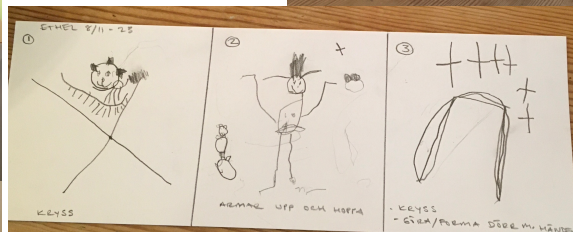
Vi har börjat använda koreografier i tillsammansuppdrag där alla individuella bidrag bildar en helhet. Nedan följer ett exempel.

Alla tecknar och skriver varsin rörelse som sedan bildar en gemensam koreografi. Rörelser som illustreras och provas är exempelvis rulla, flyga, rör dig som en katt, sväng som en trädgård, dansa hur du vill, hoppa och snurra samtidigt.

Koreografier

Under en månadareflekation uppmärksammade pedagogerna att det fortsatt fanns ett stort intresse för dans och rörelse till musik hos utforskarna. Barnens frekventa användande av sekvenspapper för berättande lyftes fram som en teknik för att utveckla intresset för rörelser till musik. För att fördjupa och vidga intresset för musik, teknik, dans och rörelse tecknas eller skrivs rörelser ner på sekvenspapper. Rörelserna kan därefter sammanfogas till en koreografi. Bland tecknas koreografin till en viss sorts musik, vid andra tillfällen tillkommer musiken efteråt. Ofta dansas koreografierna flera gånger och till olika typer av musik. När rörelserna ska provas väljer den som har gjort koreografin om hen vill visa rörelserna från scenen för kompisarna, om alla ska titta på sekvensteckningen tillsammans eller om en vill ge muntliga instruktioner till dansen. Ofta blir det en kombination av alla tre sätt.

8/11-23

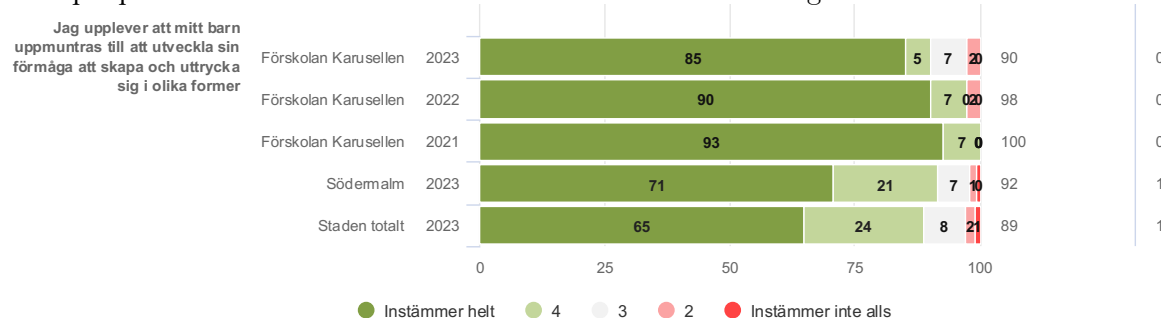
Ethel tecknar koreografi till musik på sekvenspapper. Visar sedan dansen för kompisarna som följer Ethels rörelser.

Sammanställning av analys av enhetsmål 2022–2023:

100-språkighet kännetecknar utbildningen				
Förväntat resultat	Resultat	Analys	Åtgärd	Uppföljning
Förskolan Karusellen präglas av lust och nyfikenhet i en lärande miljö som inbjuder till att växa och bli på många olika sätt. Barnens intressen, hypoteser, tankar och erfarenheter är det som styr utbildningens riktning under läsåret. När vi arbetar runt temat använder vi 100-språkighet - såsom måleri, teckning, dans, musik, rytmik, drama, film, konstruktion och digitalitet. Vi strävar efter att materialet som erbjuds är hållbart, okodat/ostrukturerat och kreativt. Barnen är kulturproducenter såväl som konsumenterna av kultur på förskolan och av stadens kulturutbud. <i>"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenhet i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans"</i> (Lpfö 18, 2018, s.14) Resultatet av påståendena i Stockholms stads årliga förskoleundersökning "Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former" (98%) och "Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk" (100%) bibehålls eller ökas i procentsats från föregående år.	Inom temat <i>Som ringar på vattnet- att leva och lära demokrati</i> har en mängd varierade uttryck och tekniker använts. Alla avdelningar arbetar projekterande under ett gemensamt tema. En avdelning uttrycker att de har arbetat i små varierade grupper och med metoden stafettarbete. Indelningen i små grupper varierar och är konsekvent, systematiskt och transparent med omsorg för gruppen och individen. I upptäckarnas projekt kring konstruktion har barnen bland annat utforskat collage, snickeri, limteknik, gips, sång och sand. Lutningar och rullningar har undersökts på många sätt. I utforskarnas filmprojekt har 100-språkighet utforskats bland annat genom sömnad, måleri, konstruktion, musikkapande, dans och digitalitet. Natur- och returmaterial används återkommande vid skapande. En avdelning besöker biblioteket regelbundet. Dokumentation används för att skapa en röd tråd, dialog, möten och inspiration. En avdelning bjöd in de andra avdelningarna, föräldrar, släktingar, Reimersholmsbor på filmvisning som en del av projektarbetet. Arbetsklimatet är mycket gott, vi delar med oss av kunskaper och inspirerar varandra, samtidigt som vi känner till varandras styrkor och uppmuntrar varandra att använda dessa. En avdelning uttrycker att de har haft mer tid för förberedelse på morgonen. Lampan i Erövrarnas lilla ateljé behöver bytas. En avdelning har introducerat smakateljén på ett ljusbord i lobbyn.	Med stafettarbete som metod så ges möjligheten för alla barn och pedagoger att bli delaktiga i projektet. Stafettarbetet samt dokumentationen har varit till stor hjälp och tillgång för att skapa meningsfullhet, gemenskap och uthållighet i projektet. Förskolans rika materialtillgång ger barnen möjlighet att uttrycka sig på varierade sätt och skapar oväntade möten. Genom att arbeta med filmskapande så finns möjlighet för alla barn att delta på sina egna villkor. Genom att barnen får möjlighet att skapa eget ljud och musik, både analogt och digitalt, förstärks deras roll som kulturproducenter. Att en pedagog är ansvarig för biblioteksbesök har gjort att de genomförs regelbundet och att det har etablerats ett gott samarbete med biblioteket. En avdelning upplever att personalbrist har resulterat i att dokumentationen blivit sporadisk. En avdelning upplever att fast gruppindelning gör att barnen inte möter varandras tankar och skapande kontinuerligt. Barnen som varit ute på förmiddagen är för trötta för att arbeta i ateljén på eftermiddagen. Det var mycket lyckat att bjuda in föräldrar, barn från Upptäckarna, Erövrarna samt andra boende på Reimersholme, "bygemenskap". Barn med särskilda behov har inte samma möjlighet att delta i projektet. Avdelningen som känner att de hinner duka upp material ser att det har en positiv effekt. Smakateljén har givit barnen möjlighet att utforska grönsaker och frukter i mötet med tecknande.	Fortsätta att arbeta i mindre varierade grupper under en så stor del av dagen som möjligt (denna åtgärd återkommer på samtliga mål). Fortsätta arbeta med stafettarbete och pedagogisk dokumentation som metod och verktyg. Fortsätta ha en ansvarig pedagog för biblioteksbesök. Byt lampa i Lilla Ateljén hos Erövrarna. Fortsätta och utveckla med smakateljé. Vi behöver säkerställa att alla barn erbjuds att vara i förskolans alla miljöer under veckan. Vi bör ha med oss att fasta grupper kan ha vissa positiva effekter men även har negativa konsekvenser som kan begränsa barns variation i utbildningen (denna åtgärd återkommer på samtliga mål)	Uppföljning av analysgrupp 231005 Vi fortsätter att introducera arbetet i mindre grupper för nya medarbetare samt lyfta det till diskussion vid behov. Spotlightskena är installerad i Erövrarnas ateljé, ordnades i samband med fixardagen. Nästkommende morgonmöte stämmer analysgruppen av med avdelningen som införde smakateljén om den fortfarande känns aktuell.

Exempel på resultat från Stockholms stads förskoleundersökning:

Analysgruppen gör varje år en sammanställning och analys av resultatet från Stockholms stads förskoleundersökning. Se schematiska bilder under fråga 5.

Som en del av Förskolan Karusellens arbete med kvalitetsutveckling identifieras åtgärder som syftar till att leda till förväntat resultat och utveckling. Prioriteringar grunder sig i våra analyser. Nedan följer en rad konkreta exempel på verksamhetsutveckling utifrån analys av uppföljning och resultat av enhetsmål och förskoleundersökningen:

- Analys av resultatet av förskoleundersökningen leder till att det genomförs en workshop/föredrag kring normer, normkritik och värden med Lovise Brade, forskare och lärare i genusvetenskap, samtliga medarbetare är inbjudna.
- Påståendet ”Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan.” från Stockholms stads förskoleundersökning förs in i det förväntade resultatet under Karusellens enhetsmål *Likabehandling är en viktig grund i arbetet*.
- Analys av resultatet av 2022–2023 års enhetsmål *Likabehandling är en viktig grund i arbetet* leder till att punkten läsvärt återinförs på morgonmötet.

17. Beskriv ert internkontrollarbete samt hur ni arbetar med att identifiera och minimera risker och sårbarheter i er verksamhet.

Styrelsen har tagit fram en riskanalys som går igenom och uppdateras årligen. Riskanalysens syfte och metod är formulerade enligt följande:

Syfte

- Att effektivt hantera kända risker i styrelsens arbete med förskolan Karusellen
- Att systematiskt ta till vara på och dokumentera lärdomar
- Att underlätta för nya styrelsemedlemmar att snabbt komma in i arbetet

Metod:

- Genomgång av risklistan görs 1 ggr/år.
- Till varje risk tilldelas en ansvarig, samt eventuellt övriga involverade

- Ansvarig säkerställer att beskrivning och hanteringsplan av varje risk är uppdaterad.
- Uppföljning av varje risk enligt plan
- Ordförande är övergripande ansvarig över risklistan

I nuläget finns 26 risker under elva kategorier: föräldrar, barn, personal, lokaler – allmänt, lokaler – inomhus, lokaler – utomhus, data, valberedning, ekonomi, olycka och konflikt. Uppdateringarna sker genom att listan skickas ut till alla styrelseledamöter samt rektor inför ett styrelsemöte där nya risker diskuteras tillsammans med eventuella förändringar av de befintliga. Vi fokuserar på vilka åtgärder vi kan vidta för att mildra sannolikheten för att dessa inträffar, samt konsekvensen om de skulle inträffa.

Nedan visas de fem riskerna med högst risktal:

Förskolan Karusellen Risker											
Namn	Kategori	Risk	Konsekvens	Samordn Nivå	Konsek Värde	Ris Kvalitet	Pågående åtgärder för att mildra	Nya aktiviteter för att mildra	Tidig indikator	Ansvarig	Övriga involverade
1	Föräldrar	Svårt att rekrytera föräldrar till styrelseuppdrag	Kortsiktigt: Försmädd verksamhet p.g.a. bristande engagemang och styrning Långsiktigt: Risk att verksamheten tvingas stänga ned	2	5	10	Stärkt/Behåll känsla av delaktighet och gemensamt ansvar Understryk förväntningar på föräldrar på infomöte för intresserade + nya familjer Checklista för fadderfamiljer där delaktighet i föreningen påtalas - återkopplas till medlemsansvarig	Suppleanter är med på 2 styrelsemöten per år Valberedning med på ett styrelsemöte under vårterminen - tidig kontakt med valberedning när de tillträder Kommunicera info löpande om styrelsearbetet i exempelvis medlemsbrev - "aktuellt inom styrelsen"	Låg uppföljning vid medlemsmöten och årsmöte Utmaningar för valberedningen att hitta kandidater	Ordförande	Medlemsansvarig
2	Personal	Rektor slutar	Hitta ersättare och sätta in denne i arbetet (tid och kostnad) Påverkan på personalgruppen Risk för brist i kontinuitet och att värdegrund påverkas/förändras	2	5	10	Öppen dialog med rektor för att säkra framförhållning Styrelsen visar lyhördhet mot rektor Tydlig rollbeskrivning för personalansvarig i styrelsen Sträva mot att personalansvarig stannar kvar på sin roll under en längre period än normalt 2 år Plan för efterträdare	Diskussion med rektor gällande att officiellt utnämna biträdande rektor		Personalansvarig	Vice ordförande
3	Olycka	Olycka inträffar i verksamheten	Barn och/eller personal skadas	2	5	10	Rutiner upprättade för krisituationer: krigsgrupp och krisläm Rutiner kring arbetsinsats (telefon, info om var föräldern går) Styrelsen ordnar första hjälpenkurs för alla föräldrar (som via arbetsinsatsen har hand om barnen) vartannat år	Krisantering med på checklista för fadderfamiljer Sätt upp krisnummer etc på väggar - personalen visa under inskolning Krisantering ingår i dokument gällande arbetsinsats - finns i medlemmarnas Dropbox En från personal jämte en i styrelsen går igenom lista för brandskyddsansvar, styrningsplan etc.		Lokalanvarig Personalansvarig	Vice ordförande Kasör (som medlem i krigsgruppen) Rektor
4	Personal	Svårigheter att anställa ny personal	Tillfällig brist på personal Extra kostnader för rekrytering Mer arbetsuppgifter och ansvar vilar på de pedagoger som finns kvar vilket ökar risken för stress och knoppig förslutning Arbetsdag som inte är hoparbetade ställer större krav på tydlighet vilket ökar risken för konflikter Värdegrunden är inte förankrad i vikarier vilket ökar risken för att det pedagogiska arbetets kvalitet minskar	3	3	9	Stödjande processer och grundstruktur som gör Karusellen till en attraktiv arbetsplats + löne- & andra villkorsförhållanden Arbete med arbetsmiljön Flexibilitet från styrelsens sida gällande nyrekryteringar och långsiktighet Tillit till rektorns rekryteringsprocess.	En extra, femte planeringsdag inför (d.v.s. +1 jmf med kommunala förskolor)		Personalansvarig	Ordförande
5	Personal	Personal sjukskrivs	Ökar personalsituation Extra kostnader för vikarier Barnen får för ofta möta ny personal Mer arbetsuppgifter och ansvar vilar på de pedagoger som finns kvar vilket ökar risken för stress och knoppig förslutning Arbetsdag som inte är hoparbetade ställer större krav på tydlighet vilket ökar risken för konflikter Värdegrunden är inte förankrad i vikarier vilket ökar risken för att det pedagogiska arbetets kvalitet minskar	3	3	9	Kontinuerligt, aktivt förebyggande arbete Tät dialog med rektor kring status och möjliga insatser för att förbättra personalens hälsa Sträva efter att hålla en så hög personaltäthet som möjligt Insatser för att minimera antalet vikarier, vi har timanställda istället.	Driva arbetet med psykisk och fysisk hälsa, pågående dialog med anställda Påminn om friskvårdsbidrag och underök intresse för massage på arbetstid etc. ge förslag på vad bidrag kan användas till.	Personal framför klagomål gällande arbetsituationen till rektor och/eller styrelsen	Personalansvarig	Rektor

18. Beskriv vilka trender, utmaningar och möjligheter ni ser framöver i er verksamhet. Beskriv också hur ni planerar och arbetar för att möta dessa.

Utmaningar

Sjukfrånvaro – Vi har relativt hög sjukfrånvaro hos medarbetarna. Vid sjukdom hjälps alla avdelningar åt att lösa situationen. Det leder till att alla avdelningar påverkas när en pedagog är sjuk vilket i sin tur leder till högre arbetsbelastning för de som är friska. I förlängningen kan detta leda till en känsla av stress, otillräcklighet och en lägre kvalitet på verksamheten. För att förebygga det har två timanställda anställts samt att det finns ett jourssystem med föräldrar.

Bristen på inskrivna barn under sommaren – Budgeten påverkas negativt då blivande skolbarn säger upp sina platser över sommaren. För att möta denna utmaning tar Förskolan Karusellen in fler barn under vårterminen för att täcka underskottet.

En liten organisations begränsningar – Att Förskolan Karusellen är en liten och fristående utbildning med få anställda gör att det finns begränsade möjligheter till input och influenser

utifrån. För att motverka att det uppstår en intern bubbla krävs ett aktivt och utåtriktat förhållningssätt till omvärlden.

Hyran – Förskolans lokalyror har ökat kraftigt de senaste åren och inte i relation till förskolepengen. Styrelsen lägger ner mycket tid på att hyresförhandla.

Löneutvecklingen kontra förskolepeng – Förskolepengen har inte följt de senaste årens löneutveckling för förskollärare vilket gör att ekonomin påverkas negativt. För att ändå vara en arbetsgivare som kan locka kompetent personal och erbjuda konkurrenskraftiga löner så har styrelse och rektor valt att prioritera personalkostnader.

Bristande kollektiv anda – Den föräldrakooperativa driftsformen är beroende av föräldrars delaktighet och engagemang. En grundläggande utmaning är att huvudmannen regelbundet byts ut. En annan utmaning är att hitta föräldrar som har tid och möjlighet att vara delaktiga samt att styrelsens kompetens motsvarar förväntningarna. Inför medlemskap informeras familjer om den ytterligare delaktighet som ett kollektiv betyder. Styrelsen har de senaste åren arbetat med att ta fram en långsiktig plan för underlätta överlämning till nya styrelsemedlemmar.

Vikande barnunderlag – Det råder ett generellt vikande barnunderlag i Stockholms stad vilket får påverkan på förskolans kö. För att möta denna utmaning följer vi upp köläget vid varje styrelsemöte, bjuder in intresserade familjer till informationsmöte 1 gång per år samt uppdaterar regelbundet vår webbplats med aktuell information.

Möjligheter

Närmiljön - Förskolan Karusellen har två gårdar med bärbuskar, fruktträd och gott om utrymme. Utanför gården finns även grönutrymmen som förskolan kan nyttja. I förskolans närhet finns även Långholmen med mer utmanade berg och växtlighet. I närbelägna Hornstull finns det bibliotek som vi regelbundet besöker. Läget på Reimersholme gör även att vi lätt kan ta oss med kommunala färdmedel till Stockholms olika kulturutbud.

Olika nätverk - För att få nya intryck, bredda och fördjupa oss deltar pedagoger från förskolan i nätverk. Förskolan deltar i Reggio Emilia Institutets Stockholmsnätverk kring hållbarhet och får regelbundet inbjudningar till föreläsningar och studiebesök som arrangeras av dem. Förskolan är aktiv i ett nätverk för rektorer på föräldrakooperativ på Södermalm samt ett annat rektorsnätverk med kontakter som skapades vid Rektorsprogrammet.

Kollektiv anda – Den föräldrakooperativa driftsformen som Förskolan Karusellen har ger delaktiga och engagerade föräldrar som har stor insyn i sina barns vardag. Det finns en kollektiv anda där föräldrar delar med sig av kunskap och kompetens. Föräldrars perspektiv och engagemang utvecklar vår utbildning.

Arbetsätt – I Förskolan Karusellens pedagoggrupp finns en stor kompetens inom Reggio Emilia-pedagogiken och en välfungerande organisation för pedagogisk dokumentation. I vår strukturerade organisation finns möjlighet för att kompetensen sprids genom kollegialt lärande.

Organisation – Förskolan Karusellen har en effektiv och platt organisation med närhet till beslut. Det ger delaktighet och inflytande hos barn, föräldrar och medarbetare. Förskolan tar

till vara och lyfter såväl barns, föräldrars och medarbetares engagemang, initiativ och kunskaper.

Medarbetare – Det finns en hög pedagogisk ambition hos pedagogerna där praktiken hela tiden kopplas mot styrdokument, aktuell forskning och facklitteratur. Detta leder till att verksamheten är självreflekterande och utvecklingsbenägen. Förskolan Karusellen har ett långsiktigt tänk kring rekrytering av medarbetare där hög kompetens värderas och ses som investering i förskolans kvalitet.

Fasta timanställda - Att ha fasta timvikarier som är välkända för barn, pedagoger och föräldrar i stället för att använda tillfällig personal från vikariepool är gynnsamt både ur ett ekonomiskt och ett relationellt perspektiv.

19. Beskriv hur ni samarbetar och delar erfarenheter och insikter med andra utanför er egen verksamhet. Beskriv också hur ni sedan omsätter era eventuella lärdomar i ert arbete.

Pedagogerna på Förskolan Karusellen tar regelbundet del av studiebesök, pedagogiska nätverk och föreläsningar som kan gynna verksamheten. Genom att hålla sig uppdaterad på angelägen forskning och ta del av både nyutgiven och äldre relevant facklitteratur kan det praktiska pedagogiska arbetet hela tiden vila på en teoretisk grund. Vi uppdaterar ständigt vårt fackbibliotek för att det ska vara aktuellt. Förskolan prenumererar på tidningar som Modern barndom, Förskolan och Specialpedagogik.

Nedan följer några konkreta exempel från de senaste två åren:

- Lovise Brade lektor i genusvetenskap vid Mittuniversitetet i Sundsvall/Östersund höll i mars 2024 en workshop/föreläsning kring normer och normkritik för hela personalgruppen. Lovise Brade är även förälder på Karusellen. Det gav nya insikter om begrepp som försthhet och om vilka normer som är synliga och osynliga på Karusellen.
- En pedagog som studerat vid Högskolan i Gävle kontaktade Lena O Magnusson som är filosofie doktor i estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap. Hon är delaktig i ett forskningsprojekt kring STEAM-undervisning i förskolan om möjligheten att överskrida könsnormer med koppling till estetiska uttrycksformer, naturvetenskap, teknik och matematik. Pedagogen såg att Förskolan Karusellens projekt kring dans, rörelse och koreografi skulle kunna vara intressant att diskutera med Lena O Magnusson som kom och deltog på ett av våra morgonmöten. Det finns ambition att starta ett samarbete med Lena O Magnusson i ett forskningsprojekt med start höstterminen 2024.
- Visning och trumworkshop på Scenkonstmuseet oktober 2023 gav inspiration och kunskap kring instrument och musik.
- I februari 2023 genomfördes en studieresa till Reggio Emilia i Italien. Alla pedagoger som var fast anställda erbjöds att följa med på resan. Under resan besöktes Loris Malaguzzi-centret där vi fick en grundlig och historisk genomgång av

förhållningssättet inom Reggio Emilia filosofin. Vi besökte även Loris Malaguzzi-centrets olika ateljéer, som gav stor inspiration och tankar om den pedagogiska miljön. Det genomfördes studiebesök på två förskolor: Otello Sarzi som var centralt belägen i staden och Rosa Galeotti som låg på landsbygden. Vi besökte även återbrukscenret REMIDA. Under hela vår vistelse hade vi Monica Gandini som tolk och guide. Efter besöket startade en avdelning upp en smakateljé i samarbete med vår kock med inspiration från förskolan Otello Sarzi. I smakateljén finns blyertspennor och papper tillgängligt och barnen möter grönsaker eller kryddor som vår kock sedan använder i matlagningen till lunchen. I smakateljén kan barnen teckna, undersöka, smaka, dofta, känna och studera smaker. Smakateljén är ett exempel på hur miljön kan användas som en tredje pedagog. Studieresan gav fördjupad kunskap kring Reggio Emilias filosofi samt gemensamma referenser och upplevelser i kollegiet.

- Hela personalgruppen gjorde en studieresa till Östersund i september 2022 för att besöka förskolan Bikupan. Besöket gav inspiration både gällande miljö och förhållningssätt. Efter besöket öppnade en avdelning upp sin hall vilket skapade en ny mötesplats. I hallen sitter även dagens avtryck - den pedagogiska dokumentationen från den pågående veckan. Eftersom det är i det första rummet du kommer in i på förskolan är dagens avtryck lättillgängligt för alla: barn, föräldrar och pedagoger. Besöket gav idéer kring hur en kan sortera barnens dokumentationspärmar på ett tydligt och enkelt sätt. Studiebesöket gav även insikter om att tänka hållbart kring att hur en kan minska användandet av papper genom att i stället använda små tvättbara frottéhanddukar i badrummen.
- Förskolan Karusellen medverkar regelbundet i Stockholmsnätverket med fokus hur resiliens i förskolan är förbundet med hållbar framtid. Det resoneras kring hur Reggio Emilia-inspirerat förhållningssätt kan bidra till en utbildning som ger förutsättningar för barn och unga att skapa en hållbar och hoppfull framtid.

Från mål till uppföljning

20. Beskriv hur processen gick till när ni tog fram er verksamhetsplan.

a. Vilka som deltog i arbetet.

Under vårterminen sker en analysperiod där förväntat resultat från föregående årets mål analyseras i pedagogisk tvärgrupp, analysgrupp och styrelse. Arbetslagen gör också en analys av läsårets utbildning i relation till verksamhetens mål samt till Förskolan Karusellens plan mot kränkande behandling. Även förskoleundersökningen och medarbetarsamtal analyseras och sammanställs. Dessa underlag ligger till grund för verksamhetsplanen och innevarande läsårs mål. Målen formuleras och beslutas gemensamt av arbetslag och rektor på planeringsdag i maj samt kvällsmöte i juni. Beslutade mål förankras hos huvudman och i augusti påbörjas arbetet med att omsätta verksamhetsplanen och målen i praktiken.

b. Vilka prioriteringar som gjordes och på vilka grunder.

En viktig del av verksamhetsplanen består av Förskolan Karusellens temabeskrivning. Vartannat år formulerar Förskolan Karusellen ett tema som ger vår utbildning riktning. Inom det valda temat arbetar vi rhizomatiskt mot våra uppsatta mål. Ett kooperativt lärande skapar gemenskap och tillit till den egna och gruppens förmåga. Nedan följer temabeskrivningen för nuvarande tema:

Förskolan Karusellens tema 2022–2024

Som ringar på vattnet – att leva och lära demokrati

Bakgrund

Förskolan vilar på demokratins grund och utbildningen ska präglas av öppenhet och gemenskap. I våra analyser av Karusellens utbildning har vi sett en möjlighet att utveckla arbetet kring demokrati genom att ta ett helhetsgrepp kring området. Under föregående tema *En hållbar horisont* har det varit stort fokus på social hållbarhet, något som vi nu vill fördjupa.

Barnen på Karusellen ska ges möjlighet att utveckla sin empati och omtanke om andra, känna tilltro till sin förmåga samt bli delaktiga och utöva inflytande över utbildningen. Respekt och öppenhet är avgörande i vår föränderliga samtid.

”Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga får ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan. Barn har rätt till delaktighet och inflytande”

(Läroplan för förskolan, Lpfö 18)

Syfte

Vår ambition är att Karusellen ska vara en demokratisk mötesplats där barn, familjer och pedagoger kan mötas med skilda perspektiv, hypoteser och åsikter. Genom dessa möten och olikheter kan fler berättelser och nya perspektiv bli till. Vi vill att barnen på Karusellen ska få utveckla demokratiska förmågor som att lyssna, argumentera, resonera och förhandla. Vår vision är att dessa demokratiska förmågor ska ge ringar på vattnet i samspel med omvärlden.

Vi vill att barnen på Karusellen ska erfara att deras idéer, tankar och hypoteser tas på allvar samt tas vidare i fler och större kontexter. Vår strävan är att barnen på Karusellen ska utveckla ett växande ansvar för sina handlingar och dess påverkan på omgivningen.

Vår förhoppning är att temat *Som ringar på vattnet – att leva och lära demokrati* ska bjuda in och inkludera barn, föräldrar, pedagoger samt de som rör sig i Karusellens närhet.

”Vi måste låta barn få erfara att inget är så användbart som en god teori. En hypotes. Ett kanske. Och så pröva. Återigen: att få tänka och handla-learning by doing! Att få ett förändrat medvetande i relation till sitt nätverk av verkliga och fantiserade världar. Detta är att argumentera för ett medvetande som alltid är i början och som växer och blir något nytt bortom det vi redan anser oss veta. (...) De har rätt till misstag som får ord och skapar nya handlingsvanor. Begrepp som ger energi till nytänkande. Detta är en förutsättning för en demokrati, medborgare som kan ändra och vidga sina perspektiv.”

(Förskolan som demokratisk mötesplats, Harold Göthson, 2021)

Metod

Karusellens undervisning och utbildning sker projekterande i mindre grupper under så stor del av dagen som möjligt. Barnens delaktighet, intressen och nyfikenhet ger riktning i projekten. Pedagogerna är medforskare som utmanar barnens läroprocesser samt tillvaratar lusten till lek och lärande. Ett kooperativt lärande skapar gemenskap och tillit till den egna och gruppens förmåga.

Karusellens enhetsmål

- Likabehandling är en viktig grund i utbildningen.
- 100-språkighet kännetecknar utbildningen.
- Utbildningen gör att barn utvecklar sitt språk och sin kommunikation.
- Barn får utveckla sitt matematiska tänkande.
- Vi använder naturvetenskap och teknik i utbildningen.
- Hälsa och rörelse är en del av dagens utbildning.
- Lek genomsyrar förskolans utbildning.
- Utbildningen bidrar till en hållbar utveckling.

21. Välj ut och redogör för tre av era mål för verksamhetsåret. Fokusera på mål som avser er kärnverksamhet.

Av Förskolan Karusellens åtta enhetsmål som vi presenterar i temabeskrivningen (under fråga 20b) har vi valt att redogöra för nedanstående tre mål som vi anser fånga vår kärnverksamhet:

- 100-språkighet kännetecknar utbildningen
- Utbildningen bidrar till en hållbar utveckling
- Utbildningen gör att barn utvecklar sitt språk och sin kommunikation

100-språkighet kännetecknar utbildningen

Förväntat resultat

Förskolan Karusellen präglas av lust och nyfikenhet i en lärande miljö som inbjuder till att växa och bli på många olika sätt. Barnens intressen, hypoteser, tankar och erfarenheter är det som styr utbildningens riktning under läsåret. När vi arbetar runt temat använder vi 100-språkighet - såsom måleri, teckning, dans, musik, rytmik, drama, film, konstruktion och digitalitet. Vi strävar efter att materialet som erbjuds är hållbart, okodat/ostrukturerat och kreativt. Barnen är kulturproducenter såväl som konsumenter av kultur på förskolan och av stadens kulturutbud.

"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förmåga att skapa samt förmåga att uttrycka och kommunicera upplevelser, tankar och erfarenhet i olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans" (Lpfö 18, 2018, s.14)

Resultatet av påståendena i Stockholms stads årliga förskoleundersökning "Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former" (90%) och "Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk" (100%) bibehålls eller ökas i procentsats från föregående år.

Arbetsätt

- Undervisning och utbildning sker projekterande i mindre grupper under så stor del av dagen som möjligt.
- Barnens delaktighet, intressen och nyfikenhet ger riktning i utbildningen.
- Pedagogerna är medforskare som utmanar barnens läroprocesser samt tillvaratar lusten till lek och lärande.
- Vi använder ett kooperativt lärande som skapar gemenskap och tillit till den egna och gruppens förmåga.
- Vi har ett reflekterande och utforskande arbetsätt med arbetsro och glädje.
- I varje rum finns en rumsbeskrivning med utgångspunkt i Lpfö 18 som formulerar rummets möjligheter till 100-språkligt utforskande och lärande. Rumsbeskrivningarna uppdateras 1 gång per år.
- Digitala verktyg är en del av utbildningen.
- Förskolan Karusellen har två utbildade ateljéristor som inspirerar och utmanar barn och pedagoger inom olika estetiska uttryck.
- Vi håller oss uppdaterade med aktuell forskning, föreläsningar och litteratur.

Uppföljning

Uppföljning sker på följande sätt:

- Reflektioner tillsammans med barnen
- Enskild reflektionstid varje vecka
- Avdelningsreflektion 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Pedagogiskt tvärmöte/Analysgrupp 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Styrelsemöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Gemensam månadsreflektion 1 gång per månad. Protokollförs.
- Visionsmöte ett par gånger per år. Protokollförs.
- Kvällsmöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Planeringsdagar 5 gånger per år. Protokollförs.
- Temasammanfattning 1 gång per termin. Skriftlig.
- Stockholms stads förskoleundersökning 1 gång per år

Uppföljningsfrågor för att säkerställa att de förväntade resultaten blir uppnådda:

- Vilka variationer av 100-språkighet har vi erbjudit barnen att ta del av under terminen? Vilka tillägg har vi gjort som har varit gynnsamma?
- Hur har förskolan bidragit till att barnen givits möjlighet att utforska material som är hållbart, okodat/ostrukturerat och kreativt? Vilka material har erbjudits?
- Vad har varit lyckosamt, vad behöver vi utveckla samt vad kan vi ta med oss in i nästkommande projektperiod?

Utbildningen bidrar till en hållbar utveckling

Förväntat resultat

Förskolan Karusellens utbildning ska främja ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Tillsammans skapar vi ett sammanhang med respekt, omsorg och förståelse för det levande runt omkring oss. Barnen på förskolan Karusellen ska få förutsättningar att känna hopp för en hållbar framtid samt tillit till förmågan att utveckla och förändra. Barnen på Karusellen ska erfara att deras idéer, tankar och hypoteser tas på allvar samt tas vidare i fler och större kontexter. Vår strävan är att barnen på Karusellen ska utveckla ett växande ansvar för sina handlingar och dess påverkan på omgivningen.

”Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Barn skapar sammanhang och mening utifrån sina erfarenheter och sätt att tänka. Därför ska de i förskolan möta respekt för sin person och sitt sätt att tänka och förstå sin omvärld.”

”En positiv framtidstro ska prägla utbildningen. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.”

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället”

(Lpfö 18, 2018, sid 7, 9 och 12)

Resultatet av påståendena i Stockholms stads årliga förskoleundersökning ”Jag upplever att mitt barn känner sig trygg på förskolan” (88%) och ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras att utveckla sina sociala förmågor” (90%) ökas i procentsats från föregående år.

Arbetsätt

- Undervisning och utbildning sker projekterande i mindre grupper under så stor del av dagen som möjligt.
- Barnens delaktighet, intressen och nyfikenhet ger riktning i projekten.
- Pedagogerna är medforskare som utmanar barnens läroprocesser samt tillvaratar lusten till lek och lärande.
- Ett kooperativt lärande skapar gemenskap och tillit till den egna och gruppens förmåga.
- Vi har ett reflekterande och utforskande arbetsätt med arbetsro och glädje.
- Hållbarhet är ett stående ämne i morgonmötets rullande schema. Vi använder oss av kollegialt lärande för att utvecklas inom området.
- Årligen frågas föräldrarna om skriftligt samtycke till barns medverkan i den pedagogiska dokumentationen.
- Förskolan arbetar med återvinning, återbruk och kretslopp genom bland annat sopsortering och bokashikompost tillsammans med barnen.
- Förskolan deltar i Reggio Emilia Institutets nätverk för Hållbar framtid.
- Vi håller oss uppdaterade med aktuell forskning, föreläsningar och litteratur.

Uppföljning

Uppföljning sker på följande sätt:

- Reflektioner tillsammans med barnen
- Enskild reflektionstid varje vecka
- Avdelningsreflektion 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Pedagogiskt tvärmöte/Analysgrupp 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Styrelsemöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Gemensam månadsreflektion 1 gång per månad. Protokollförs.
- Visionsmöte 1 par gånger per år. Protokollförs.
- Kvällsmöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Planeringsdagar 5 gånger per år. Protokollförs.
- Temasammanfattning 1 gång per termin. Skriftlig.
- Stockholms stads förskoleundersökning 1 gång per år

Uppföljningsfrågor för att säkerställa att de förväntade resultaten blir uppnådda:

- Hur/på vilka sätt har förskolan skapat förutsättningar för barnen att utveckla respekt, omsorg och delaktighet för det runt omkring oss.
- Hur har vi samtalat med barnen kring en hållbar framtid?
- Vad har varit lyckosamt, vad behöver vi utveckla samt vad kan vi ta med oss in i nästkommande projektperiod?

Utbildningen gör att barn utvecklar sitt språk och sin kommunikation

Förväntat resultat

Genom samtal, diskussioner och resonemang i en språkstimulerande miljö får barnen på förskolan Karusellen utveckla sin kommunikativa förmåga. Tal- och skriftspråk uppmuntras och utmanas dagligen. Litteracitet stimuleras genom ett varierat utbud av texter, berättelser och bilder i både analoga och digitala medier. Kroppsspråk och mimik förstärker kommunikationen. Modersmål som finns representerade synliggörs och stimuleras, språkliga resurser ses som en tillgång.

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i olika medier, såväl digitala som andra, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa”

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften”

(Lpfö 18, 2018, sid 14)

”Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.”

(Lpfö 18, 2018, sid 9)

Resultatet av påståendet i Stockholms stads årliga förskoleundersökning ”Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk” (95%) bibehålls eller ökas i procentsats från föregående år.

Arbetsätt

- Undervisning och utbildning sker projekterande i mindre grupper under så stor del av dagen som möjligt.
- Barnens delaktighet, intressen och nyfikenhet ger riktning i projekten.
- Pedagogerna är medforskare som utmanar barnens läroprocesser samt tillvaratar lusten till lek och lärande.
- Ett kooperativt lärande skapar gemenskap och tillit till den egna och gruppens förmåga.
- Digitala verktyg är en del i utbildningen.
- Vi har ett reflekterande och utforskande arbetsätt med arbetsro och glädje.
- Vi gör regelbundna besök på stadens bibliotek.
- Kartläggning av vilka modersmål som finns på Karusellens görs årligen.
- Vi håller oss uppdaterade med aktuell forskning, föreläsningar och litteratur.

Uppföljning

Uppföljning sker på följande sätt:

- Reflektioner tillsammans med barnen
- Enskild reflektionstid varje vecka
- Avdelningssreflektion 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Pedagogiskt tvärmöte/Analysgrupp 1 gång per vecka. Protokollförs.
- Styrelsemöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Gemensam månadsreflektion 1 gång per månad. Protokollförs.
- Visionsmöte ett par gånger per år. Protokollförs.
- Kvällsmöte 1 gång per månad. Protokollförs.
- Planeringsdagar 5 gånger per år. Protokollförs.
- Temasammanfattning 1 gång per termin. Skriftlig.
- Stockholms stads förskoleundersökning 1 gång per år

Uppföljningsfrågor för att säkerställa att de förväntade resultaten blir uppnådda:

- Hur/på vilka varierade sätt har förskolan skapat förutsättningar för barnen att utveckla sin förmåga till språk och kommunikation?
- På vilket sätt har förskolan bidragit till att utveckla barns intresse för texter, berättelser och bilder?
- Hur/på vilka sätt har det arbetats med de representerade modersmålen?
- Vad har varit lyckosamt, vad behöver vi utveckla samt vad kan vi ta med oss in i nästkommande projektperiod?

22. Beskriv hur ni använder och utvecklar verksamhetens resurser så effektivt som möjligt för att nå era mål.

I våra enhetsmål finns tydligt formulerade arbetssätt som beskriver hur vi arbetar för att nå våra mål. Utöver detta har vi nedan listat exempel på annan effektiv resursanvändning:

- Förskolan Karusellen har ett långsiktigt tänk kring rekrytering av medarbetare där hög kompetens värderas och ses som investering i förskolans kvalitet. Att ha fasta timvikarier som är välkända för barn, pedagoger och föräldrar i stället för att använda tillfällig personal från vikariepool är gynnsamt både ur ett ekonomiskt och ett relationellt perspektiv.
- Ett sätt att arbeta mot förskolans ambition att vi är en förskola där barnen ges möjlighet att lära känna alla pedagoger och barn oavsett vilken avdelning en tillhör är att kontinuerligt låta barnen vara gäster på andra avdelningar. När möjlighet finns på grund av frånvaro av ordinarie barn eller pedagoger kan andra barn vara gäster delar av en dag eller en hel dag. Förutom de stora fördelarna med att skapa vi-känsla, lära av varandra och underlätta för kommande överinskolningar så är detta också ett sätt att effektivisera verksamhetens resurser så att vi slipper ta in föräldrajour eller vikarie. Det kan även frigöra pedagogisk planeringstid.
- Öppning och stängning av Förskolan Karusellen sker gemensamt för alla avdelningar. Före klockan 8.00 och efter klockan 16.30 är verksamhetens pedagoger och barn samlade på en av gårdarna. Att slå samman avdelningarna vid öppning och stängning möjliggör högre personaltäthet vid tider på dagen då det är högre antal närvarande barn.
- Den kooperativa idén utifrån vilken Förskolan Karusellen är organiserad innebär att föräldrar tar en aktiv del i verksamheten. Detta leder till att kostnader kan hållas nere och personaltätheten kan vara högre. Dessutom blir föräldrarna delaktiga och kan påverka sitt barns förskola. De kompetenser och kontaktnät som vårdnadshavarna besitter kan användas som resurser som på olika sätt gagnar förskolan.
- Förskolan Karusellen ligger på Reimersholme i stadsdelen Södermalm. För att nå våra mål nyttjar vi förskolans gynnsamma läge i staden på olika sätt. Flera olika grönområden och parker på Reimersholme och närliggande Långholmen besöks regelbundet där barn och pedagoger kan lära i utemiljö. Barn och pedagoger går regelbundet till Hornstulls bibliotek för att låna böcker och få kunskap, inspiration och språkstimulans. Det finns böcker att låna på mängder av språk. Vi ser det som en del i vårt demokratiarbete att ge barnen tillgång till stadens bibliotek och att ta plats i staden. Förskolan Karusellens läge gör att vi lätt kan ta oss till olika delar av Stockholm och exempelvis ta del av stadens kulturutbud. Det senaste läsåret har vi sett föreställningen *Den första rumpan* på Dramaten, *Vem kan trösta knyttet* på Dockteatern Tittut och utställningen *Snurr* på Dansmuseet.